

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
VASA YRKESHÖGSKOLA
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Sanni Tuomiahho

TYYYTYVÄISYYSTUTKIMUS VAASALAISESSA PÄIVÄKODISSA

Sosiaali- ja terveysala

2014

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaalialan koulutusohjelma

TIIVISTELMÄ

Tekijä	Sanni Tuomiaho
Opinnäytetyön nimi	Tyytyväisyystutkimus vaasalaisessa päiväkodissa
Vuosi	2014
Kieli	suomi
Sivumäärä	58+ 3 liitettä
Ohjaaja	Ahti Nyman

Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää vaasalaisen päiväkodin työntekijöiden ja vanhempien tyytyväisyyttä päiväkodin eri osa-alueisiin. Tutkimuksessa selvitettiin lisäksi mihin vastaajat ovat tyytyväisiä, ja mitä ja miten toimintaa tulisi kehittää. Lisäksi tutkimuksen tarkoitus oli vertailla työntekijöiden ja vanhempien välisiä mielipide-eroja.

Tutkimuksen lähtökohtana on Eeva Hujalan 1995 varhaiskasvatuksen laadunhallintamalli. Tutkimus toteutettiin kyselylomakkeilla, jotka on luotu varhaiskasvatuksen laadunhallintamallin pohjalta. Tutkimus toteutettiin kvalitatiivisena ja kvantitatiivisena tutkimuksena, jossa kvalitatiivinen osuus toteutettiin avoimilla kysymyksillä ja kvantitatiivinen osuus likert-asteikolla. Tutkimustulokset analysoitiin aineistolähtöisen sisällönanalyysin mukaisesti.

Tutkimuksessa havaittiin, että vanhemmat ja työntekijät olivat pääosin tyytyväisiä päiväkodin eri osa-alueisiin, yleisesti vanhemmat hiukan tyytyväisempiä kuin työntekijät. Päiväkodin kehittämis- ja tyytyväisyyskohteista oli löydettävissä yhteisiä teemoja molemmissa vastaajaryhmissä, joten voidaan olettaa, että vastaajaryhmät olivat melko samaa mieltä siitä mihin ovat tyytyväisiä ja mitä haluaisivat päiväkodissa kehittää. Joitakin painopiste-eroja eri vastaajaryhmien välillä oli. Esimerkiksi vanhempien ilmaisuissa teemaa vasukeskustelut käsiteltiin vähemmän kuin työntekijöiden vastauksissa, kun kysyttiin mikä päiväkodin kasvatuskumppanuudessa toimii mielestäsi hyvin.

VAASAN AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
Sosiaalialan koulutusohjelma

ABSTRACT

Author	Sanni Tuomiahho
Title	Client Satisfaction Survey in a Kindergarten in Vaasa
Year	2014
Language	Finnish
Pages	58 + 3 Appendices
Name of Supervisor	Ahti Nyman

The purpose of this study was to research how satisfied employees and parents are with different areas and functions in a kindergarten. A further aim was to find out what the respondents were satisfied with and what should be developed and how. Also the differences of opinion between the employees and the parents were looked at.

The starting point of the study was an early education quality control model created by Eeva Hujala 1995. The study was carried out with questionnaires and it was both qualitative and quantitative. The results were analysed with material-based content analysis method.

The results show that the parents and employees were mainly satisfied with the various themes. Usually the parents were more satisfied than the employees. There were common development suggestions among the parents and the employees although there were some differences also. An example of this is the early educational plan- discussion, where the employees put more focus on than the parents when asking about the factors that work well in the educational partnership.

Keywords Early childhood education, quality, quality management, satisfaction

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	8
2	VARHAISKASVATUKSEN LAADUSTA	9
2.1	Varhaiskasvatuksen muotoutuminen Suomessa	9
2.2	Varhaiskasvatuksen laatu	10
2.3	Laadunarviointimalli	11
2.4	Päivähoidon laadun puitetekijät	12
2.5	Laadun välilliset tekijät	14
2.5.1	Kasvatuskumppanuus	15
2.6	Laadun prosessitekijät	18
2.6.1	Lasten osallisuus päivähoidossa	18
2.6.2	Sisällölliset orientaatiot	18
2.6.3	Lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus	19
2.7	Laadun vaikuttavuustekijät	20
2.8	Laadunarviointimallin käyttö Suomessa	21
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	22
3.1	Tutkimusmenetelmät	22
3.2	Aineiston kerääminen	23
4	TUTKIMUSTULOSTEN ANALYSOINTI	25
4.1	Kysymykset päivähoidon puitetekijöistä	25
4.1.1	Kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodin ulko- ja sisätiloihin?	25
4.1.2	Mikä päiväkodin sisä- ja ulkotiloissa mielestäsi toimii hyvin? ..	26
4.1.3	Mitä kehitettävää mielestäsi päiväkodin ulko- ja sisätiloissa on ja miten niitä voisi kehittää?	28
4.2	Kysymykset päivähoidon välillisistä tekijöistä	31
4.2.1	Kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodissa käytävään kasvatuskumppanuuteen?	31

4.2.2	Mikä päiväkodin kasvatuskumppanuudessa mielestäsi toimii hyvin?	32
4.2.3	Mitä kehitettävää kasvatuskumppanuudessa on ja miten sitä voisi kehittää?	35
4.3	Kysymykset päivähoidon prosessitekijöistä	38
4.3.1	Kuinka tyytyväinen olet henkilökunnan ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen päiväkodissa?	38
4.3.2	Mikä lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on hyvää päiväkodissa	39
4.3.3	Mitä kehitettävää mielestäsi lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on ja miten sitä kehittäisit?	42
4.4	Kysymykset päivähoidon vaikuttavuus tekijöistä	45
4.4.1	Miten tyytyväisiä ajattelet lasten olevan päiväkotiin?	45
4.4.2	Mihin uskot lasten olevan tyytyväisiä päiväkodissa?	46
4.4.3	Mitä asioita voisi kehittää ja miten, että lapset olisivat tyytyväisempiä päiväkotiin?	49
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	53
6	POHDINTA	56
	LÄHTEET	57

KUVIOLUETTELO

- Kuvio 1.** Varhaiskasvatuksen laadunarviointimalli s. 10
- Kuvio 2.** Työntekijöiden ja vanhempien vastausten jakautuminen kysymyksessä kuinka tyytyväinen olet päiväkodin ulko- ja sisätiloihin.
s. 24
- Kuvio 3.** Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mikä päiväkodin ulko- ja sisätiloissa toimii mielestäsi hyvin.
s. 25
- Kuvio 4.** Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä kehitettävää mielestäsi päiväkodin ulko- ja sisätiloissa on ja miten niitä voisi kehittää. s. 28
- Kuvio 5.** Työntekijöiden ja vanhempien vastausten jakautuminen kysymyksessä kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodissa käytävään kasvatuskumppanuuteen. s. 31
- Kuvio 6.** Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mikä päiväkodin kasvatuskumppanuudessa toimii mielestäsi hyvin. s.32
- Kuvio 7.** Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä kehitettävää kasvatuskumppanuudessa on ja miten sitä voisi kehittää. s. 35
- Kuvio 8.** Työntekijöiden ja vanhempien vastausten jakautuminen kysymyksessä kuinka tyytyväinen olet henkilökunnan ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen päiväkodissa.
s. 37

- Kuvio 9.** Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mikä lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on hyvää päiväkodissa. s. 39
- Kuvio 10.** Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä kehitettävää mielestäsi lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on ja miten sitä kehittäisit. s. 42
- Kuvio 11.** Työntekijöiden ja vanhempien vastausten jakautuminen kysymyksessä kuinka tyytyväisiä ajattelet lasten olevan päiväkotiin. s. 44
- Kuvio 12.** Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mihin uskot lasten olevan tyytyväisiä päiväkodissa. s. 45
- Kuvio 13.** Työntekijöiden ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä asioita voisi kehittää ja miten, että lapset olisivat tyytyväisempiä päiväkotiin. s.48
- Kuvio 14.** Vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä asioita voisi kehittää ja miten, että lapset olisivat tyytyväisempiä päiväkotiin. s.49

LIITELUETTELO

Liite 1: Saatekirje vanhemmille

Liite 2: Kyselylomake

Liite 3: Tutkimuslupa

1 JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä tulen perehtymään varhaiskasvatuksen laatuun. Laadun tarkastelussa käytän pohjana Eeva Hujalan 1995 luomaa laadunarviointimallia. Laadunarviointimallin pohjalta esittelen erilaisia varhaiskasvatuksen laatuun liittyviä teoriakokonaisuuksia ja varhaiskasvatusta ohjaaviin tekijöihin. Lähteinä tässä opinnäytetyössä käytin varhaiskasvatukseen liittyviä tutkimuksia ja asiakirjoja sekä lakia lasten päivähoidosta ja varhaiskasvatussuunnitelmaa.

Tutkimusosuuden tässä opinnäytetyössä toteutin eräässä vaasalaisessa päiväkodissa. Tutkimuksessa tutkittiin erään vaasalaisen päiväkodin henkilökunnan ja vanhempien kokemuksia päivähoidon laadukkuudesta. Tutkimus toteutettiin kyselytutkimuksena keväällä 2014. Kyselylomakkeet loin laadunarviointimallia käyttäen.

Valitsin aiheen, koska minua kiinnosti kuinka työntekijöiden ja vanhempien kokemukset päiväkodin eri osa-alueista eroavat sekä huomioivatko he vastauksissaan samoja asioita. Aihe on mielestäni tärkeä päivähoidon kehittämisen kannalta, sillä sekä työntekijöiden että vanhempien antama tieto juuri tästä kyseisestä päiväkodista auttaa kehittämään kehittämistä vaativia osa-alueita.

2 VARHAISKASVATUKSEN LAADUSTA

Tässä kappaleessa tullaan käsittelemään tämän opinnäytetyön teoriapohjaa. Teoria lähtee liikkeelle varhaiskasvatuksen muotoutumisesta Suomessa. Toisessa kappaleessa käsitellään hieman sitä mitä laatu varhaiskasvatuksessa merkitsee. Tämän kappaleen suurin teema on laadunhallintamalli, joka on koko tutkimuksen teoreettinen perusta.

2.1 Varhaiskasvatuksen muotoutuminen Suomessa

Varhaiskasvatus on pienten lasten hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Varhaiskasvatusta toteutetaan useimmiten päivähoitona päiväkodeissa sekä perhepäivähoidossa. Varhaiskasvatus on tärkeä osa lapsiperheiden palveluita ja niiden tarkoitus on tukea lapsen tasapainoista kasvua, kehitystä ja oppimista. Päivähoidossa yhdistyvät sekä lapsen oikeus varhaiskasvatukseen että vanhempien oikeus saada lapselleen hoitopaikka. (THL 2014 a.)

Suomessa on ollut varhaiskasvatusta aina 1800-luvulta eri organisaatioiden erilaisissa muodoissa pitämänä tähän päivään saakka. Lastentarhatyö sai tärkeämmän merkityksen 1970-luvulla, kun talouden vaurastuminen vei molemmat vanhemmat töihin kodin ulkopuolelle. 1970-luvulla luotiin päivähoitojärjestelmä, joka herätti voimakasta keskustelua vanhempien kasvatusvastuusta ja yhteiskunnan velvollisuuksista. (Lujala 2008, 203-212.)

Vuonna 1973 voimaantulleen päivähoitolain mukaan päivähoitoa tuli olla tarjolla vanhempien haluamassa muodossa ja sinä aikana, kun he sitä tarvitsisivat. Lisäksi määriteltiin, että päivähoitopaikkoja tulee olla riittävästi tarjolla. Tähän haasteeseen pystyttiin vastaamaan nopeammin kuin toiseen tavoitteeseen, joka oli laadukas päivähoito. Vasta 1980-luvulla alkoi laajamittaiset keskustelut laadusta ja kasvatustavoitteista. (Lujala 2008, 203-212.)

Yksi keskeisistä uudistuksista oli päivähoidon siirtyminen valvonnan ja tarkastusvelvollisuuden piiriin, tämä koski kaikkia päivähoidon järjestäjätahoja. Laki uudisti myös rahoituksen ja valvonnan valtion ja kuntien osalta. Uudistusten myötä syntyi vanhojen nimitysten tilalle uusi nimitys päiväkotitoi sekä kaikki perhepäivähoito tuli lainsäädännön alaiseksi. (Lujala 2008, 203-212.)

2.2 Varhaiskasvatuksen laatu

Käsitteelle laatu on monia eri kuvauksia ja joissain yhteyksissä se mielletään asiakastyytyväisyydeksi. Laadun katsotaan olevan seurausta niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat asiakastyytyväisyyden ilmenemiseen. Varhaiskasvatuksessa sovelletaan lakia sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkuudesta, joten asiakkuus voidaan määritellä koskemaan kaikkia, joille päivähoidon laadukkuudella on merkitystä. Näin ollen varhaiskasvatuksessa asiakkaiksi voidaan määritellä sekä lapsi että vanhemmat. (Hujala, Puroila, Parrila & Nivala 2007, 158.)

Varhaiskasvatuksessa laadun sekä sen arvioinnin ympärillä on monia erilaisia mielipiteitä. Yhden suuntauksen mukaan laatua voidaan arvioida vain päivähoidon tavoitteiden pohjalta, joidenkin mielestä se on henkilökohtainen kokemus. Kolmas näkökulma tarkastelee laatua mitattavien tunnuslukujen kautta. (Hujala & Fonsén 2012, 313.) Varhaiskasvatuksen laatua on vaikea mitata ja tutkia, sillä siihen ei ole olemassa mittareita, jolla mitata ympäristön viihtyisyyttä ja lapsen ja aikuisen vuorovaikutusta esimerkiksi (OECD 2010).

Laadunarvioinnin keskeinen päämäärä on päivähoidon kehittäminen varhaiskasvatuksena ja laadukkaan toiminnan ylläpitäminen. Laadunarvioinnissa voidaan löytää useita vaikutusalueita. Laadunarvioinnin tehtäviä ja vaikutusalueita on olla kehittämistyön perusta, asiakkaiden näkökulman esiin nostaminen, päivähoitokasvatus avoimeksi yleiselle keskustelulle. Lisäksi laadunarvioinnin tehtävä on yhtenäistää valtakunnallisia sekä paikallisia kasvatuspäämääriä ja

käytäntöjä sekä ylläpitää kehittämistoimintaa sidoksissa tutkittuun tietoon. Laadunhallinnan tulisi myös turvata laadullinen tasa-arvo koko Suomen varhaiskasvatuksessa, jota ennen täytyy olla tiedossa mitkä tekijät saavat aikaan laadukkaan varhaiskasvatuksen. (Hujala ym. 2007,153-155.)

Varhaiskasvatuksen laadun tutkimiseen voidaan löytää kolme eri näkökulmaa. Ensimmäinen laatu näkökulma on, että laatu on subjektiivinen kokemus eikä sitä näin ollen voisi puhua yleisellä tasolla. Toinen näkökulma laatuun on arvioida laatua kasvatuksellisten tavoitteiden pohjalta, jolloin tutkimuksella tutkitaan sitä kuinka hyvin tavoitteet ovat täyttyneet tai kuinka tyytyväisiä varhaiskasvatukseen ollaan. Kolmantena näkökulmana laadun tutkimiseen on se, että laadun tutkimisen tulee perustua kasvatustieteelliseen asiantuntemukseen ja tutkimuksiin. Tämän katsontakannan pohjalta voidaan luoda laadun kriteerejä, joilla voidaan mitata varhaiskasvatuksen laadukkuutta. (Hujala ym. 2007, 157.)

2.3 Laadunarviointimalli

Tässä tutkimuksessa käytetään teoriapohjana päivähoidon laadunarviointimallia. Mallin taustalla on näkemys siitä, että teoria - ja tutkimustieto antavat tietoa laadukkaasta lapsuudesta ja varhaiskasvatuksesta sekä näiden pohjalta voivat kehittää edelleen laadukkaita kasvatuskäytäntöjä. (Hujala ym. 2012,317.)

Mallissa on neljä peruspilaria, jotka ovat puitetekijät, välilliset tekijät, prosessitekijät sekä vaikuttavuustekijät. Laadunarviointimallin neljä pilaria on esitelty sekä niiden sisällä olevia teorioita on avattu. Kuvioista 1 selviää laadunarviointi malli kuvana. Jokainen kuvion pylväs on esitelty omina alalukuinaan kohdissa 2.4- 2.7.

Lisäksi mallin lähtökohta on laissa oleva vaatimus päivähoitopalvelujen riittävydestä ja saatavuudesta. Mallissa lähdetään siitä, että laadukas vaikutus on riippuvainen laadukkaasta kasvatusprosessista, välillisistä tekijöistä sekä puitetekijöistä. Näitä jokaista osa aluetta siis tarvitaan laadukkaaseen

lopputulokseen. Jokaista laatutekijää voitaisiin arvioida yksinkin, mutta kokonaisvaltaisen laadun käsityksen saa tarkastelemalla niitä kaikkia. (Hujala ym. 2012,317-318.) Kuviossa 1 kuvataan varhaiskasvatuksen laadunhallintamallia.

Kuvio 1. Varhaiskasvatuksen laadunarviointimalli (Hujala ym. 2007, 162; Hujala ym. 2012, 317).

2.4 Päivähoidon laadun puitetekijät

Puitetekijöiden tehtävä on turvata toiminnan fyysiset ja psyykkiset edellytykset (Hujala ym. 2012,319). Päivähoidon laadun puitetekijöihin kuuluu ryhmäkoko, henkilöstötiheys, tilat, hoitosuhteen pysyvyys sekä hoitoaikojen sopivuus (Hujala ym. 2007, 163).

Laki ja asetukset lasten päivähoidosta on suurimpia päivähoitoa ohjaavia asiakirjoja Suomessa. Asetuksessa on määritelty henkilöstötiheys, jonka on toteuduttava. Päiväkodissa neljää alle kolmevuotiasta kohden on oltava vähintään yksi työntekijä sekä enintään seitsemän yli kolmevuotiasta lasta yhtä hoito- ja kasvatustehtävissä olevaa työntekijä kohti. Osapäivähoidossa yli kolmevuotiaita 13 lasta kohtaan täytyy olla yksi työntekijä. Jos päiväkodissa on yksi tai useampia

erityisen hoidon ja kasvatuksen tarpeessa olevia lapsia, täytyy se huomioida henkilökunnan määrässä. (L21.8.1992/806.)

Hoitoaikojen sopivuudesta määrää myös asetus päivähoidosta. Asetuksessa on määriteltä, että päivähoitoa voi olla kokopäiväistä, jolloin lapsi voi olla hoidossa yleensä kymmenen tuntia kerrallaan tai osapäiväistä, jolloin hoitopäivän pituus voi olla enintään viisi tuntia päivässä. Asetuksessa määritellään, että lapsen hoitopaikkaa tulee hakea neljä kuukautta ennen hoidontarpeen alkua, paitsi jos hoidontarve on seurausta äkillisestä työllistymisestä tai koulutuspaikansaannista niin hoitopaikkaa täytyy hakea niin pian kuin mahdollista tai viimeistään kaksi viikkoa ennen hoidon alkua. Samassa asetuksessa määritellään myös, että mikäli hoidontarve muuttuu osapäiväisestä kokopäiväiseen tai toisinpäin äkillisen työllistymisen tai koulutuksen myötä on sen heti ilmoituksen saatuaan kunnan järjestettävä. (L16.6.1995/882; L3.6.1988/486.)

Fyysiseen toimintaympäristöön kuuluvat kaikki ne paikat, joissa lapsi on päivähoidossa eli esimerkiksi päiväkotirakennus ja sen piha-alue. Päivähoidon kannalta tiloissa täytyy ottaa huomioon esimerkiksi eteistilojen toimivuus ja pienryhmätyöskentelyn salliva huonemäärä. Muita päivähoidon fyysiseen toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä ovat mm. huoneiden värit, materiaalit ja valaistus sekä lämpötila, joissa kaikissa tulisi ottaa huomioon viihtyvyys ja toiminnallisuuteen. Esimerkiksi kaikuva tila saattaa kuormittaa lasta korkealla melutasollaan. Riittävä valaistus auttaa tarkkuutta vaativien tehtävien teossa. Kaikki nämä ovat rakenteellisia asioita, joihin kasvattajan on vaikea vaikuttaa, mutta niillä on suuri merkitys lapselle ja lapsen käytökselle. (Koivunen 2009, 180.)

2.5 Laadun välilliset tekijät

Nimensä mukaisesti välillisesti ohjaavat tekijät kertovat henkilökunnan ja vanhempien välisestä kasvatuskumppanuudesta sekä kasvatuksen ohjauksesta. Välillisiin tekijöihin kuuluu myös työntekijöiden keskinäinen yhteistyö sekä henkilökunnan koulutus ja ammattitaito sekä johtajuus. (Hujala ym. 2007, 162, 164-165; Hujala ym. 2012, 319.)

Nummenmaan (2006) mukaan jokaisessa sosiaalisessa yhteisössä on omanlaisensa toimintakulttuuri, joka näkyy jäsenten toiminnassa, ajattelussa sekä heidän yhdessä luomissaan tuotteissa (Nummenmaa 2006, 19). Näin ollen voidaan ajatella, että päiväkotiryhmän aikuiset tai koko päiväkodin henkilöstö muodostaisivat yhdessä sosiaalisen yhteisön, jossa on tietty toimintakulttuuri, jonka mukaan he esimerkiksi ohjaavat lasten toimintaa.

Jos ajatellaan tietyn lapsiryhmän aikuisia, voidaan pitää heitä tiiminä. Tiimi on perusta monelle varhaiskasvattajalle. Kasvattajatiimin voi nähdä monesta näkökulmasta. Siinä työntekijät voivat kehittää toimintaa ja kehittyä itse varhaiskasvattajana, kun omia kokemuksia ja mielipiteitä voi reflektoida tiimi kesken. Usein tiimissä on asiantuntijoita monella eri saralla. Toinen voi olla työelämän alkupäässä ja toinen loppu vaiheessa, jolloin mielipiteet täydentävät toisiaan ja kaikki voivat oppia jotain uutta. Erimielisyyksiä tiimissä saattaa tulla, mutta on vain löydettävä keinot toimivaan yhteistyöhön. (Kupila 2012, 303- 306.)

Päivähoidon henkilökunnan koulutusvaatimukset perustuvat sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksiin, jossa määritellään, että kasvatusta ja opetushenkilöstöllä tulee olla vähintään alaan soveltuva koulusteinen tutkinto (L29.4.2005/608). Tällä hetkellä yleisimmät koulutustaustat päivähoidon työntekijöille on lähihoitaja, lastentarhanopettaja, koulunkäyntiavustaja ja perhepäivähoitaja (Kuntatyönantaja 2014).

Vaikka kasvatushenkilöstöllä on vankka koulutus ja työkokemus, ovat he silti jokainen kasvattajina erilaisia. Kasvatustapaan vaikuttavat mm. varhaiskasvattajan temperamentti, asenteet, kokemukset sekä vuorovaikutustaidot. Kasvatuksessa tärkeää on, osaako varhaiskasvattaja, osaako kasvattaja vastata lapsen yksilöllisiin tarpeisiin oikealla tavalla. (Koivunen 2009, 119.)

2.5.1 Kasvatuskumppanuus

Päivähoito henkilökunta on tehnyt kautta aikojen yhteistyötä vanhempien kanssa. Vastuunjako oli kuitenkin ennen toinen. Vanhemmat ovat vastuussa kodissa tapahtuvasta kasvatuksesta ja työntekijät päättävät yksinomaan päivähoidon kasvatuskäytännöistä. Viimeisinä vuosikymmeninä vanhemmat ovat kuitenkin aktivoituneet esittämään omia näkemyksiään ja mielipiteitään päivähoidon toiminnasta. Myös tutkimuksissa on alettu korostamaan entistä enemmän perheiden ja päivähoidon yhteistyön merkitystä. Tämä on johtanut siihen, että päivähoidon työntekijät eivät voi enää autonomisesti päättää päivähoidon kasvatuskäytäntöjä vaan heidän tulee tehdä koko ajan yhteistyötä perheiden kanssa. (Hujala ym. 2007, 113.)

Alilan (2005) mukaan kasvatuskumppanuus on päivähoidon työntekijöiden ja vanhempien tietoista sitoutumista lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tueksi. Vanhemmilla on ensisijainen kasvatustavastuu lapsesta, mutta henkilökunnan koulutuksen kautta saama tieto tukee vanhempia kasvattajina. Molemmilla on vastuulla yhteistyön ylläpitäminen. (Koivunen 2009, 152-153.)

Työntekijällä on koulutuksensa tuoma asiantuntijuus ja teorian tieto, mutta lapsen vanhemmat voivat täydentää asiantuntijuutta juuri heidän lapsensa kohdalla kertomalla lapsesta yksilöllistä tietoa. (Koivunen 2009, 156.)

Kasvatuskumppanuudella halutaan korostaa tasavertaisuutta, jolloin vanhemmilla on mahdollisuus vaikuttaa lapsensa päivähoidon. Koska kasvatuskumppanuus

perustuu vapaaehtoisuuteen, on vanhemmilla oikeus määrittää yhteistyön rajat ja taso. (Koivunen 2009, 153-154.)

Puroilan (2003) mukaan varhaiskasvattaja voi kokea aktiivisten vanhempien vaatimukset ongelmallisiksi, mutta samalla kuitenkin kaivata vanhemmilta enemmän aktiivisuutta. Joskus vanhempien ja työntekijöiden välinen vuorovaikutus voi perustua enemmän kohteliaisuuteen kuin mahdollisuutena kasvatustyöhön. (Koivunen 2009, 154.) Kasvatuskumppanuuden merkitys on siis täydentää molempien osapuolten asiantuntijuutta lapsesta sekä jakaa kasvatusvastuuta vanhempien kuitenkin ollessa ensisijaisia kasvattajia.

Kasvatuskumppanuus alkaa jo ennen kuin lapsi tulee varsinaisesti päivähoidon. Ennen hoidon aloitusta tapahtuva tutustumiskäynti perheen kotona tai päiväkodissa on usein ensimmäinen askel kohti kasvatuskumppanuutta. Tutustumiskäynnillä perhe tutustuu päivähoidon ja voi kertoa omia odotuksiaan ja toiveitaan, mutta myös käsitellä lapsen päivähoidon aloitukseen liittyviä ennakkoluuloja ja pelkoja. Tutustumiskäynnillä työntekijän tekemän havainnot ja vanhempien kertomukset auttavat luomaan suhdetta lapseen. Varsinaisessa päivähoidon aloituksessa tuttu aikuinen kannattelee lasta, koska on jo tutustunut tähän kunnolla. (Kaskela & Kekkonen, 2006, 41-43.)

Päivähoidon aloituksen jälkeen kasvatuskumppanuus jatkuu yhteisenä vuoropuheluna vanhempien, varhaiskasvattajan ja lapsen välillä. Kasvatuskumppanuus ja vuoropuhelu vanhempien välillä rakentuu koko lapsen päivähoidon ajan. Työntekijöiden ja vanhempien välinen päivittäinen vuoropuhelu antaa mahdollisuuksia puhua niin päivittäisistä kuin haastavammistakin tilanteista. Liian ongelmakeskeiset keskustelut saavat vanhemmat kuitenkin varautuneiksi eikä avoin keskustelu tällöin onnistu. Lapsen päivän tapahtumat sekä hauska sattumukset ovat vanhemmille arvokasta tietoa. Lapsesta puhuttaessa saatetaan sivuta perheen kannalta arkaluontoisiakin ongelmatilanteita. Ilman riittävää vuorovaikutusta saattaa tilanteesta syntyä väärinkäsityksiä. Luottamuksellinen suhde syntyy päivittäisestä tapahtumien jakamisesta. Luottamuksellinen suhde

vanhempien ja kasvattajan välillä on aina lapselle hyväksi. (Kaskela ym. 2006, 44-45.)

Yhtenä keskeisenä osana kasvatuskumppanuuteen kuuluu vanhempien ja varhaiskasvattajan väliset kasvatuskeskustelut. Yleensä käytäntönä on käydä kerran vuodessa tarkempi keskustelu lapsesta varhaiskasvatuksessa. Keskusteluja voidaan käydä tarvittaessa useamminkin. Nykyään kasvatuskeskustelut ovat lapsen varhaiskasvatussuunnitelman luomista ja arviointia. (Kaskela ym. 2009, 45.) Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma on lapsen varhaiskasvatuksen perusta. Lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman tavoitteena on ottaa huomioon vanhempien näkemykset ja toiveet heidän lapsensa varhaiskasvatuksesta. Suunnitelman pohjalta henkilökunnalla on yhtenäiset tiedot ja ohjeet lapsen yksilöllisistä tarpeista. Suunnitelmassa tulee esiin niin lapsen vahvuudet kuin kehittämistä vaativat osa-alueet, jotta osataan tukea lasta oikealla tavalla ja vahvistaa lapsen kiinnostuksenkohteita. Lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman toteutumista arvioidaan säännöllisen väliajoin henkilökunnan ja vanhempien välillä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2005, 32-33.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2005) mukaan henkilöstö vastaa yksikön omasta varhaiskasvatussuunnitelmasta. Jokaisella vanhemmalla tulee kuitenkin olla oikeus arvioida ja vaikuttaa lapsensa päivähoitopaikan varhaiskasvatussuunnitelmaan. Näin ollen koko päivähoitopaikan varhaiskasvatussuunnitelma olisi koko yhteisön laatima ja aktiivisesti käytössä oleva. Näin henkilökunta voisi kehittää ja arvioida yksikön varhaiskasvatussuunnitelmaa vanhempien näkemykset ja toiveet tiedostaen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, 2005, 32.)

2.6 Laadun prosessitekijät

Prosessitekijät kuvaavat lapsen ja varhaiskasvattajan välistä vuorovaikutusta sekä kasvatusprosessin toteutumista. Tässä kohtaa voidaan mm. tarkastella vuorovaikutuksen laatua tai varhaiskasvatussuunnitelmassa määriteltävien sisällöllisten orientaatioiden toteutumista. Prosessitekijöissä huomioidaan myös lapsilähtöisyys ja lasten osallisuus sekä lasten keskinäinen vuorovaikutus. Työntekijän näkökulmasta prosessitekijät mittaavat miten lapsia on opetettu, vanhemman näkökulmasta prosessitekijät kuvaavat sitä kuinka heidän lapsensa ovat oppineet. (Hujala ym. 2012, 317-319.)

2.6.1 Lasten osallisuus päivähoidossa

Lapselle osallisuus ja yhteenkuuluvuuden tunne muodostuvat siitä, että lapsella on päivittäin leikeissään ja tehtävissään mahdollisuus tulla kuulluksi. Osallisuuden kokemuksessa on olennaista, että lapsi tuntee olevansa hyväksytty ja arvostettu itselleen tärkeässä yhteisössä, esimerkiksi päiväkotiryhmässä. Osallisuus tärkeä on kokemus, jonka perustana on turvallisuuden tunne sekä tunne siitä, että hänen tarpeensa kohdataan. Lapselle osallisuus tulee kokonaisvaltaisesta toimintakulttuurista, jossa hänet otetaan huomioon eikä yksittäisistä leikeistä, joissa pääsee sanomaan omat mielipiteensä. (Lapsiasiavaltuutettu 2009.)

2.6.2 Sisällölliset orientaatiot

Varhaiskasvatussuunnitelmassa 2005 on määritelty päivähoitoon sisällölliset orientaatiot, jotka kuvaavat sellaisia osa-alueita, joita tulee käsitellä päivähoidossa. Sisällöllisten orientaatioiden tarkoitus on auttaa lasta muodostamaan ympäröivästä maailmasta kokonaisvaltainen kuva. Keskeisiä sisältöjä varhaiskasvatuksessa ovat matemaattinen orientaatio, luonnontieteellinen orientaatio, historiallis-yhteiskunnallinen orientaatio, esteettinen orientaatio, eettinen orientaatio, uskonnolliskatsomuksellinen orientaatio. Orientaatioiden tarkoitus ei ole olla oppiaineita vaan niiden tarkoitus on antaa lapsille

mahdollisuus ymmärtää ja kokea maailman monimuotoisuus. Eri orientaatioiden aiheet ja ilmiöt sisällytetään lasten arkeen ja konkreettisiin kokemuksiin lapsen lähiympäristössä siten, että lapsi voi niistä muodostaa itse omia johtopäätöksiä. Sisällöllisiä orientaatioita suunniteltaessa täytyy ottaa lapsen ikäkauteen liittyvät tekijät. (Varhaiskasvatussuunnitelma 2005.) Lapsi oppii leikin kautta, mutta aikuisen tehtävä on tuoda leikkiin jännittäviä kysymyksiä (Hansson 2009, 100).

2.6.3 Lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus

Varhaisen vuorovaikutuksen merkitys pienelle lapselle on todella merkittävä. Jo vauvana olemme sosiaalisesti riippuvaisia, sillä ihmismieli kehittyy vuorovaikutuksessa muihin. Varhainen vuorovaikutus muokkaa ruumiintoimintojamme, tunnekokemuksiamme sekä toimintatapojamme, joten ensimmäiset ikävuodet ovat merkittävimpiä esimerkiksi aivojen ja kehon järjestelmien kehittymisen kannalta. Aivotutkimukset ovat osoittaneet, että lapsen aivot muokkautuvat merkittävällä tavalla tärkeimpien ihmissuhteiden tunneilmapiiriin. Vanhempien lisäksi siis sisaruksilla ja päivähoidon aikuisilla ja toisilla lapsilla on suuri merkitys. (Kanninen & Sigfrids 2012, 27.)

Vertaissuhteiden ohella lapselle on päiväkodissa erittäin tärkeää lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus. Lapsi viihtyy päiväkodissa ja oppii uusia asioita, mikäli vuorovaikutus aikuisten kanssa on lämmintä ja keskustelevaa. Päiväkodin on kasvattaja yhteisönä oltava empaattinen ja johdonmukainen sekä tarvittaessa tiukka lasta kunnioittavalla tavalla. Lapsikeskeinen ajattelu, empaattinen ilmapiiri, selkeät rajat ja toiminnan valvominen antavat lapsille turvallisen ympäristön, jossa voi oppia. (Suhonen 2006, 6.) Vuorovaikutuksessa aikuisen ja lapsen välillä lapsi sisäistää olettamuksia itsestään, kuten millainen minä olen, millaisia ovat

ihmissuhteet, kuinka saan turvaa sekä millainen on maailma. Näiden pohjalta lapsi suhtautuu uusiin ihmissuhteisiin. (Kanninen ym. 2012, 28.)

2.7 Laadun vaikuttavuustekijät

Tämä viimeinen kokonaisuus kertoo asiakkaan eli lapsen ja vanhemman subjektiivisen kokemuksen laadusta. Se sisältää asiakastyytyväisyyden sekä lapsen kehityksen ja oppimisen. Vaikuttavuustekijöissä otetaan huomioon myös lapsen oma kokemus päivähoiton laadukkuudesta. (Hujala ym. 2012, 317-319.)

Lasten näkökulmien kuuleminen laadusta on merkki laadukkaasta varhaiskasvatuksesta. Lasten mahdollisuus laadunarviointiin lisää heidän osallisuuttaan. Laadukkaan päivähoiton kriteerit ovat yleisesti eri asiantuntijoiden tai ideologioiden pohjalta tehtyjä. Laadukkaan toiminnan määrittelyssä ja arvioinnissa mukana ollessaan ihminen alkaa tiedostaa omaa toimintaa laadun näkökulmasta. Uudet lasten esittämät näkökulmat saavat aikuiset pohtimaan omia näkökulmiaan. Menetelmiä lasten laatuksityksen selvittämiseen on kehitetty useita. Menetelmiä ovat esimerkiksi aikuisten valmiiksi tekemät kysymykset ja niiden analysointi, lasten toiminnan vapaamuotoinen havainnointi, keskustelut lasten kanssa tai hieman vanhempien lasten esimerkiksi alakoulu ikäisten kirjoitelma omasta päivähoitoajastaan. (Turja 2004, 10-30.)

Varhaiskasvatuksen laatua vanhempien näkökulmasta on helpompi tutkia kuin lasten näkökulmasta. Laadunarviointi antaa vanhemmille mahdollisuuden osallisuuteen päivähoitoa koskevissa keskusteluissa ja päätöksissä. Tämän myötä vanhempien osallisuus päivähoiton asiakkaina, yhteistyökumppaneina ja tiimin jäseninä voimistuu. (Hujala ym. 2012, 312.)

Vaasassa varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin (2005) on kirjattu, että vanhemmat osallistuvat toiminnan arviointiin aina keväisin kyselylomakkeen

avulla (Vaasa, 2005, 23). Laadun arviointi on tiiviisti yhteydessä kasvatuskumppanuuteen ja siinä käytäviin keskusteluihin.

2.8 Laadunarviointimallin käyttö Suomessa

Suomessa valtakunnalliseen laadunarviointia tutkineeseen kyselyyn on vastannut yli 14000 vastaajaa, jotka kuuluvat henkilökuntaan tai lasten vanhempiin. Tutkimus on toteutettu paperisilla ja sähköisillä kyselykaavakkeilla, jotka on luotu laadunarviointikriteereitä käyttäen. Tutkimuksessa tutkittiin kuinka laadukasta varhaiskasvatusta Suomessa tällä hetkellä on. (Hujala ym. 2012, 320-321.)

Pääpiirteittäin kansallisen laadunarviointitutkimuksen tulokset ovat osoittaneet vanhempien ja henkilöstön arvioinnit toisistaan eroaviksi. Vanhemmat mm. arvioivat laadun paremmiksi vaikuttavuus ja puitetekijöiden osalta. Suurimmat eroavaisuudet henkilökunnan ja vanhempien välillä olivat välillisissä tekijöissä, joissa henkilöstö arvioi ne paljon laadukkaammiksi kuin vanhemmat. Samansuuntaiset eroavaisuuden näkyivät myös sisällöllisiä orientaatioita koskevissa kysymyksissä. Prosessitekijöiden osalta arvioinnit olivat molemmilla vastaaja ryhmillä samansuuntaiset. Tutkimuksen tuloksia tarkemmin tarkastellessa on huomattu suuria hajontoja, joten vastauksissa voidaan olettaa olevan suuria yksikkö- ja paikkakuntakohtaisia eroja. (Hujala ym. 2012, 320-321.)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Tässä luvussa tullaan esittelemään tehtyä tutkimusta ja sen menetelmiä sekä tutkimusongelmaa. Opinnäytetyössä tutkittiin erään vaasalaisen päiväkodin vanhempien ja työntekijöiden mielipiteiden eroja varhaiskasvatuksen laadunarviointimallin pohjalta tehdyn kyselyn sekä kirjallisuuden avulla. Päättutkimusongelmana voidaan pitää kysymystä millainen kokemus vanhemmilla ja työntekijöillä on päivähoidosta. Alatutkimusongelma on kuinka heidän näkemyksensä eroavat toisistaan.

Tutkimuksessa päiväkodin vanhemmat sekä työntekijät saavat kyselylomakkeen avulla kertoa kuinka tyytyväisiä he ovat päivähoidon eri osa-alueisiin ja miten he kehittäisivät havaitsemiaan epäkohtia. Oletuksena on, että vastauksista nousee kuva, mitä vanhemmat ja henkilökunta pitävät päivähoidossa tärkeinä, sillä kuka haluaisi kehittää jotain millä ei ole niin väliä.

Aiemmin tehdyn tutkimuksen pohjalta voidaan olettaa, että tässä tutkimuksessa vanhempien ja henkilöstön kokemukset eroavat toisistaan jossain määrin.

Hypoteesina tälle tutkimukselle voidaan pitää aiemman tutkimuksen perusteella, että vanhempien ja henkilöstön mielipiteet varhaiskasvatuksen laatuun liittyen ovat erilaisia, joten heidän tyytyväisyytensäkin saattaa vaihdella. Oletus on, että kokemukset laadukkuudesta vaihtelevat vanhempien ja työntekijöiden välillä

3.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimuksessa on sekä kvalitatiivisia että kvantitatiivisia osioita. Pääosin tutkimus toteutetaan avoimilla kysymyksillä, mutta tutkimuksessa on käytetty myös suljettuja kysymyksiä. Tutkimuksessa on neljä eri kysymysryhmää, joista jokainen koostuu suljetusta kysymyksestä sekä kahdesta avoimesta kysymyksestä.

Kvalitatiivinen eli toisin sanoen laadullinen tutkimus on menetelmäsuuntaus, jossa pyritään ymmärtämään kohteen laatua, merkityksiä ja ominaisuuksia

kokonaisvaltaisesti (Koppa 2014 a). Kvalitatiivisen osuuden tarkoitus tässä tutkimuksessa on täydentää kvantitatiivisen osuuden antamaa tietoa. Avoimet kysymykset antavat vastaajalle mahdollisuuden kertoa enemmän näkemyksiään ja nostaa esille asioita, joita he pitävät kehittämiskohteina ja mikä kokemus heille on hyvää päivähoitossa. Avointen kysymysten analysoinnissa käytetään aineistolähtöistä sisällönanalyysiä. Eskolan & Suorannan (1998) mukaan aineistolähtöistä sisällönanalyysiä voidaan käyttää silloin, kun pääpaino on aineistossa, eikä analysointia ohjaa ennalta määritelty teoria tai luokittelu. (KvaliMOTV 2014 a). Tässä kyselytutkimuksessa avointen kysymysten vastausten luokittelussa käytän aineistosta kunkin kysymyksen kohdalla esiin nousevia teemoja.

Kvantitatiivinen tutkimus perustuu kohteen kuvaamiseen ja tulkitsemiseen numeroiden ja tilastojen avulla (Koppa 2014 b). Kvantitatiivinen osuus tässä tutkimuksessa on toteutettu likert- asteikolla. Vastauksista saadaan kunkin kysymyksen keskiarvo ja keskihajonta, kun jokaisen kysymyksen asteikko on 1-5. Kvantitatiivisen osuuden tarkoitus on kertoa asteikolla 1-5 kuinka tyytyväinen vastaaja on päivähoiton eri osa-alueisiin. Kysymykset on luokiteltu kyselylomakkeeseen osioiden mukaan. Puitetekijöitä koskevat kysymykset ovat ensimmäisenä, sitten välilliset tekijät ja prosessitekijät ja viimeisenä vaikuttavuus tekijöihin liittyvät kysymykset.

3.2 Aineiston kerääminen

Tutkimuksessa käytettävä kyselylomake löytyy tämän opinnäytetyön lopusta liitteenä (Liite 2). Tutkimuslomake on luotu kirjoissa Päivähoidosta varhaiskasvatukseen (Hujala ym. 2007, 162-166) ja Varhaiskasvatuksen käsikirja (Hujala ym. 2012, 317-325) esiteltyt laadunarviointimallin yksittäisiä laatukriteereitä käyttäen pohjalta. Kysymykset on luotu laadunarviointimallissa esitettyjen laatukriteereiden pohjalta.

Aineisto kerätään päiväkodin vanhemmilta sekä työntekijöiltä. Päiväkodin ryhmistä halutaan rajata esiopetus pois, jolloin tutkimukseen osallistuvia ryhmiä on neljä. Yhteensä tutkimuslomakkeet annettiin 43 (neljällekkymmenellekolmelle) perheelle päiväkodissa. Päiväkodin perheistä 3 (kolmelle) ei jaettu kyselylomaketta, sillä se olisi työntekijöiden mielestä kuormittanut kohtuuttomasti sekä aiheuttanut sekaannusta puutteellisen kielitaidon vuoksi. Vastattuja kyselylomakkeita tuli vanhemmilta 7 (seitsemän), mikä tarkoittaa, että vanhempien osalta vastausprosentti on noin 16,3.

Jotta vanhempien ja työntekijöiden mielipiteitä kokemuksia voidaan vertailla, on myös työntekijöille tehtävä kyselytutkimus. Tutkimus tehdään samaan aikaan sekä samalla kyselylomakkeella kuin vanhempien kysely. Tutkimukseen osallistuvia työntekijöitä ovat lastentarhanopettajat, lastenhoitajat sekä päiväkotityöntekijät ja avustajat. Kyselylomake jaettiin 15 (viidelletoista) työntekijälle päiväkodissa. Työntekijöiltä palautettuja kyselylomakkeita on 8 (kahdeksan). Työntekijöiden osalta vastausprosentti on noin 53,3%. Lisäksi palautettiin 1 (yksi) lomake, josta ei käynyt ilmi kumpaan vastaajaryhmään vastaaja kuului, joten se on jätetty tutkimuksen ulkopuolelle.

4 TUTKIMUSTULOSTEN ANALYSOINTI

Tässä luvussa tullaan analysoimaan aiemmin esitellyn tutkimuksen tulokset. Jokainen kysymysryhmä on esitelty omana kappaleenaan sekä jokainen kysymys omana alalukunaan. Tutkimukseen vastasi yhteensä kahdeksan työntekijää ja seitsemän vanhempaa. Lisäksi oli yksi lomake, josta ei käynyt ilmi oliko se vanhemman vai työntekijän vastaama, joten se on jätetty tutkimuksen ulkopuolelle.

4.1 Kysymykset päivähoiton puitetekijöistä

Ensimmäinen kysymyskategoria käsittelee kysymyksiä, joiden lähtökohta ovat varhaiskasvatuksen puitetekijät (ks 1.4). Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin vanhempien ja henkilökunnan tyytyväisyyttä päiväkodin ulko- ja sisätiloihin sekä niiden kehittämiskohteisiin.

4.1.1 Kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodin ulko- ja sisätiloihin?

Kysymyksen kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodin ulko- ja sisätiloihin vastaukset on jaettu vastausvaihtoehtojen mukaisesti (ks. kuvio 2).

Kuvio 2: Työntekijöiden ja vanhempien vastausten jakautuminen kysymyksessä kuinka tyytyväinen olet päiväkodin ulko- ja sisätiloihin.

Kukaan vastaajista ei vastannut olevansa todella tyytymätön tai tyytymätön päiväkodin ulko- ja sisätiloihin. Sen sijaan 2 (kaksi) työntekijää vastasi kysymykseen, ei tyytyväinen eikä tyytymätön, mutta yksikään vanhempi ei vastannut tätä vaihtoehtoa. Vanhemmista sekä työntekijöistä molemmista ryhmistä 6 (kuusi) vastasi olevansa tyytyväisiä päiväkodin sisä- ja ulkotiloihin. Työntekijöistä ei yksikään vastannut olevansa todella tyytyväisiä, mutta vanhemmista 1 (yksi) vastasi olevansa todella tyytyväinen.

4.1.2 Mikä päiväkodin sisä- ja ulkotiloissa mielestäsi toimii hyvin?

Työntekijöiden vastauksissa oli löydettävissä 15 (viisitoista) eri ilmaisua ja vanhempien vastauksissa 16 (kuusitoista) ilmaisua päiväkodin ulko- ja sisätiloista (ks. kuvio 3). Prosenttimäärät teemoittain on saatu jakamalla molemmissa vastaajaryhmissä kunkin teeman saama ilmaisujen määrä, kysymykseen tulneiden ilmaisujen kokonaismäärällä. Tekstissä jokainen teema on avattu ensin työntekijöiden ja sen jälkeen vanhempien osalta.

Kuvio 3. Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mikä päiväkodin ulko- ja sisätiloissa toimii mielestäsi hyvin.

Yksittäisen osaston tiloja (n.46,5 %). Työntekijöiden 15 ilmaisusta 6 liittyi yksittäisen osaston tiloihin. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Osaston sisätilat tarpeeksi isot sekä hyvät käyttää pienryhmissä ryhmäkokoon nähden”

”Sisällä osasto on iso, ei pitkää käytävää”

”Helppo jakaa pienryhmiin”

Yksittäisen osaston tiloja (n.43,75 %). Vanhempien 16 ilmaisusta 7 käsitteli yksittäisen osaston tiloja. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Tarpeeksi eri virikkeitä”

”Sisätiloissa kodinomainen ympäristö”

Ulkoalueet (40 %). Työntekijöiden 15 ilmaisusta 6 käsitteli ulkoalueita. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Iso piha, myös lähimetsän pururataa voi käyttää hyväksi”

”Eri piha-alueita, että kaikki eivät aina leiki samassa paikassa”

”Turvallinen aidattu piha, tarpeeksi iso ja ympäristö monipuolinen”

Ulkoalueet (37,50 %). Vanhempien 16 ilmaisusta 6 käsitteli ulkoalueita. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Ulkona on kivasti tilaa touhuilla, jokainen löytää varmasti itselleen mieluista puuhaa”

”Ulkona paljon keinoja ja tilaa leikkiä”

”Ulkoilat näyttävät pääosin turvallisilta on aitoja ja portteja”

Talon yhteiset tilat (n. 13,3 %) Työntekijöiden 15 ilmaisusta 2 käsitteli talon yhteisiä tiloja. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

” Sali esim. jumppavuorot voi järjestää sisätiloissa joka ryhmälle hyvin ”

Talon yhteiset tilat (18,75 %). Vanhempien 16 ilmaisusta 3 käsitteli talon yhteisiä tiloja. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

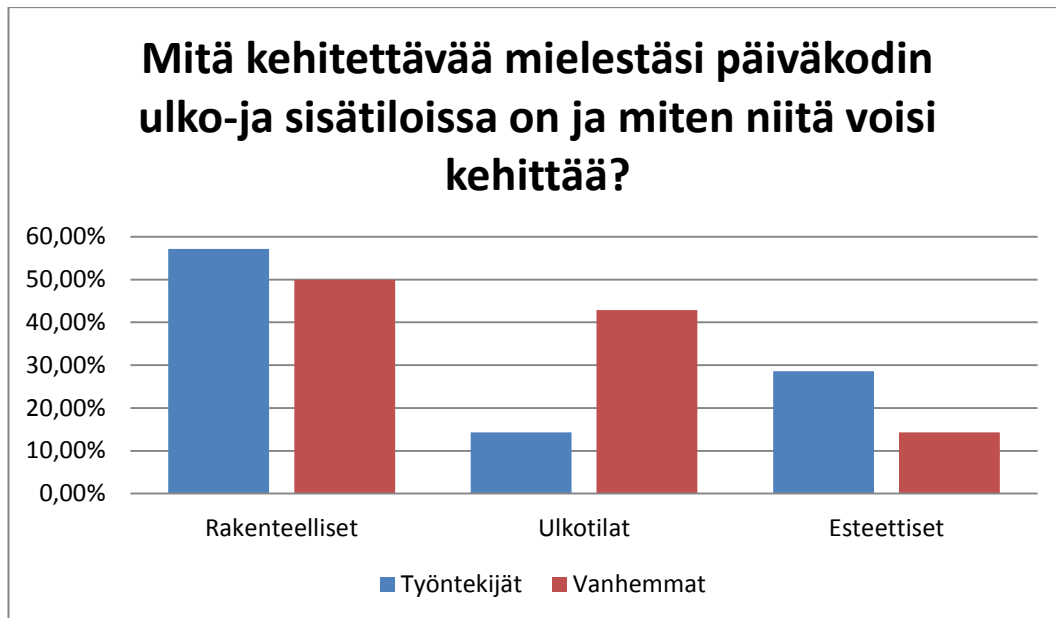
”Sali keskellä on hyvä”

”Kiva, että sisätiloissa voi liikkua osastosta toiseen, jos lapset eri ryhmissä”

Tarkasteltaessa henkilökunnan ja vanhempien vastauksia päiväkodin ulko- ja sisätiloista voidaan löytää pieniä eroavaisuuksia. Esimerkiksi vanhempien vastauksissa ulkoalueiden saamien vastausten määrä on suhteessa suurempi kuin työntekijöiden. Lisäksi vanhempien vastauksesta löytyi perheeltä käytännöllinen näkökulma siihen talon sisällä liikkumisen merkityksestä sekä kodinomaisuudesta. Molempien vastaajaryhmien vastauksissa mainittiin tilojen jaettavuus pienryhmiin useassa vastauksessa. Voidaan todeta, että vanhempien ja työntekijöiden vastaukset päiväkodin ulko- ja sisätilojen toimivista asioista olivat melko samankaltaisia.

4.1.3 Mitä kehitettävää mielestäsi päiväkodin ulko- ja sisätiloissa on ja miten niitä voisi kehittää?

Työntekijöiden vastauksissa oli löydettävissä 14 (neljätoista) eri ilmaisua ja vanhempien vastauksissa 8 (kahdeksan) ilmaisua päiväkodin ulko- ja sisätiloista (ks. kuvio 4). Prosenttimäärät teemoittain on saatu jakamalla molemmissa vastaajaryhmissä kunkin teeman saama ilmaisujen määrä, kysymykseen tulneiden ilmaisujen kokonaismäärällä. Tekstissä jokainen tema on avattu ensin työntekijöiden ja sen jälkeen vanhempien osalta.

Kuvio 4. Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä kehitettävää mielestäsi päiväkodin ulko- ja sisätiloissa on ja miten niitä voisi kehittää.

Rakenteelliset ongelmat (n. 57 %). Työntekijöiden 14 ilmaisusta 8 käsitteli rakenteellisia ongelmia. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Tilat eivät vastaa ehkä käyttötarkoitusta”

”Akustiikkalevyjä seinille, melua pois”

”Voisi olla enemmän/käytännöllisempiä tiloja pienryhmätoimintaa ja terapeuttien käyntejä ajatellen”

”Ilmanlaatua sisätiloissa, viemärintuoksua jatkuvasti”

”Henkilökunnalle paremmat sosiaali- ja toimistotilat”

Rakenteellisia ongelmia (50 %). Vanhempien 8 ilmaisusta 3 käsitteli rakenteellisia ongelmia. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Eteiset isompia”

”Sisätiloissa useampia pieniä huoneita olisi parempi kuin 2 isoa”

”Sisälle paremmat wc-tilat”

Esteettisyys (n. 28,5 %). Työntekijöiden 14 ilmaisusta 4 käsitteli esteettisiä. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Sisätilat ovat ehkä jo aikansa eläneitä”

”Sisätiloja voisi päivittää, esimerkiksi maalata, uusi lipasto yms.”

Esteettisyys (n. 14,3 %). Vanhempien 8 ilmaisusta 1 käsitteli teemaa esteettisyys. Tyypillinen vanhempien ilmaisu oli:

”Pintaremonttia, uutta nykyaikaisempaa väritystä kaivataan”

Ulkoalueet (n.14,3 %). Työntekijöiden 14 ilmaisusta 2 käsitteli ulkoalueita. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Erityislapsille ulko-oven edusta haasteellinen, laudat eri korkeudella”

”Ulkona asiat ok”

Ulkoalueet (n.42,85 %). Vanhempien 8 ilmaisusta 3 käsitteli ulkoalueita. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Ulos voisi tuoda joskus uusia leluja”

”Ulos olisi varmaan kiva saada uudemmat ”varusteet” liukumäki jne.”

Vanhempien vastauksissa oli yksi vastaus mitä ei voi laittaa edellä olleisiin teemoihin, sillä siinä ei ole parannusehdotusta. Tyypillinen vanhempien ilmaisu oli:

”Henkilökunta varmaan tietää puutteet yms. kun sielä joka päivä ovat. Itselleni näyttää toimivan ihan hyvin”

Tässä kysymyksessä vanhempien ja työntekijöiden vastauksista saadut teeman olivat lähes yhtä suuria molemmissa vastaajaryhmissä. Ainoana eroavaisuutena vanhempien vastauksissa ulkoalueet keräsivät enemmän vastauksia kuin työntekijöiden vastauksissa. Muuten vastaukset ovat samansuuntaisia molemmissa vastaajaryhmissä.

4.2 Kysymykset päivähoidon välillisistä tekijöistä

Tässä osuudessa tullaan avaamaan vastauksia kyselylomakkeen (liite 2) toisen kysymyksen kysymyksiä. Kysymykset koskevat päivähoidon välillisiä tekijöitä (ks. 1.5). Tässä tutkimuksessa välillisistä tekijöistä valittiin teemaksi kasvatuskumppanuus.

4.2.1 Kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodissa käytävään kasvatuskumppanuuteen?

Kysymyksen, kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodissa käytävään kasvatuskumppanuuteen, vastaukset on jaettu vastausvaihtoehtojen mukaisesti (ks. kuvio 5).

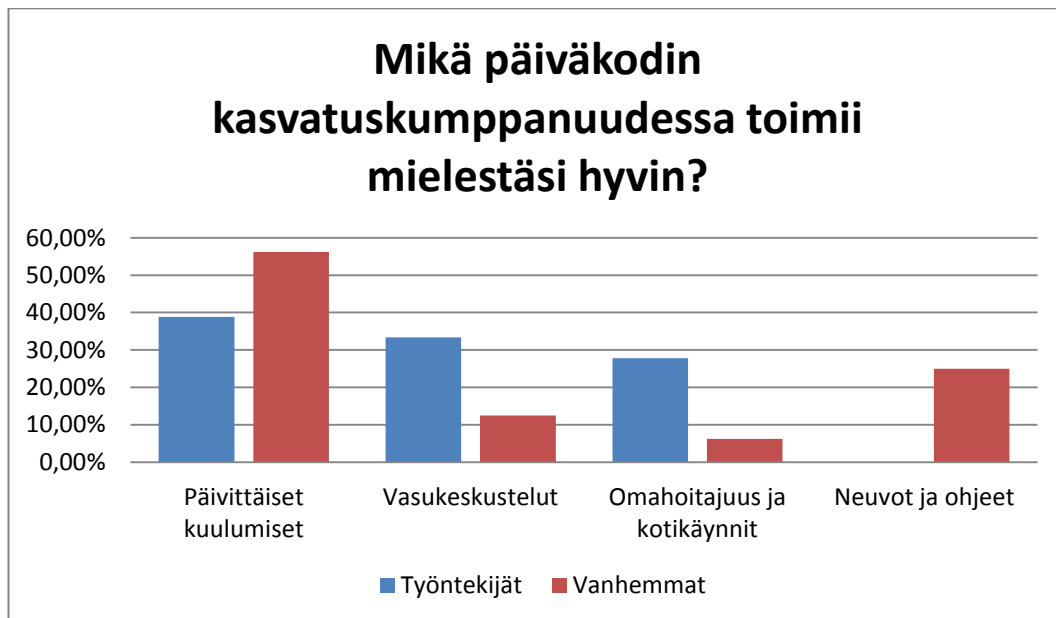
Kuvio 5. Työntekijöiden ja vanhempien vastausten jakautuminen kysymyksessä kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodissa käytävään kasvatuskumppanuuteen.

Kukaan vastaaja ei vastannut vastausvaihtoehtoa todella tyytymätön tai tyytymätön. Yksi työntekijä vastasi vaihtoehtoon, ei tyytyväinen eikä tyytymätön, mutta kukaan vanhempi ei vastannut tuota vaihtoehtoa. Vaihtoehtoon tyytyväinen vastasi 6 (kuusi) työntekijää sekä 4 (neljä) vanhempaa. Vastauksen todella tyytyväinen antoi 1 (yksi) työntekijä sekä 3 (kolme) vanhempaa. Kysymyksen yleisin vastaus on tyytyväinen molemmissa vastaajaryhmissä.

4.2.2 Mikä päiväkodin kasvatuskumppanuudessa mielestäsi toimii hyvin?

Työntekijöiden vastauksissa oli löydettävissä 18 (kahdeksantoista) eri ilmaisua ja vanhempien vastauksissa 16 (kuusitoista) ilmaisua päiväkodin kasvatuskumppanuudesta (ks. kuvio 6). Prosenttimäärät teemoittain on saatu jakamalla molemmissa vastaajaryhmissä kunkin teeman saama ilmaisujen määrä,

kysymykseen tulleiden ilmaisujen kokonaismäärällä. Tekstissä jokainen teema on avattu ensin työntekijöiden ja sen jälkeen vanhempien osalta.

Kuvio 6. Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mikä päiväkodin kasvatuskumppanuudessa toimii mielestäsi hyvin.

Päivittäiset kuulumiset (n.38,8 %). Työntekijöiden 18 ilmaisusta 7 käsitteli päivittäisiä kuulumisia. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Päivittäiset palautteet annetaan lapsesta puolin ja toisin”

”Avoimuus”

”Tiedottaminen vanhemmille”

”Yhteistyö vanhempien kanssa toimii sekä tiimin kesken”

Päivittäiset kuulumiset (n. 56,2 %). Vanhempien 16 ilmaisusta 9 käsitteli päivittäisiä kuulumisia. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Avoimuus”

”Kuulumisten vaihto päivittäin”

”Ihan mukavasti on tullut tietoa kotiin lapsen kehityksestä yms.”

Vasukeskustelut (n. 33,3 %). Työntekijöiden 18 ilmaisusta 6 käsitteli vasukeskusteluja. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Vasukeskustelut syksyllä ja keväällä”

Vasukeskustelut (12,5 %). Vanhempien 16 ilmaisusta 2 käsitteli vasukeskusteluja. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Keskustelut aika ajoin”

Omahoitajuus ja kotikäynnit (n.27,7 %). Työntekijöiden 18 ilmaisusta 5 käsitteli omahoitajuutta ja kotikäyntejä. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Omahoitajuus”

”Tehdään kotikäyntejä”

Omahoitajuus ja kotikäynnit (6,25 %). Vanhempien 16 ilmaisusta 1 käsitteli omahoitajuutta ja kotikäyntejä. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Todella hyvä ja kiva idea tulla tutustumaan lapsen kotiin ennen tarhan aloittamista!”

Ohjeet ja neuvot teemaan ei kuulunut yhtäkään työntekijöiden vastausta.

Ohjeet ja neuvot (25 %). Vanhempien 16 ilmaisusta 4 käsitteli ohjeita ja neuvoja. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Saa hyödyllisiä neuvoja”

”Opetetaan lapsille hyvät käytöstavat”

”Ohjeitakin on annettu kuinka lapsen puhetta voisi tukea kotona jne.”

Vanhempien ja työntekijöiden vastauksista on löydettävissä samoja teemoja, mutta vastauksissa näkyy työntekijöiden ja vanhempien välillä eroja. Esimerkiksi työntekijät mainitsevat useammin vastauksissaan vasukeskustelut ja omahoitajuuden kun taas vanhempien vastaukset pääosin koskivat päivittäistä kohtaamista.

4.2.3 Mitä kehitettävää kasvatuskumppanuudessa on ja miten sitä voisi kehittää?

Työntekijöiden vastauksissa oli löydettävissä 8 (kahdeksan) eri ilmaisua ja vanhempien vastauksissa 3 (kolme) ilmaisua päiväkodin kasvatuskumppanuudesta (ks. kuvio 7). Prosenttimäärät teemoittain on saatu jakamalla molemmissa vastaajaryhmissä kunkin teeman saama ilmaisujen määrä, kysymykseen tulneiden ilmaisujen kokonaismäärällä. Tekstissä jokainen teema on avattu ensin työntekijöiden ja sen jälkeen vanhempien osalta.

Kuvio 7. Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä kehitettävää kasvatuskumppanuudessa on ja miten sitä voisi kehittää.

Avoin keskustelu (37,50 %). Työntekijöiden 8 ilmaisusta 3 käsitteli avointa keskustelua. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

” Erityislasten vanhempien kanssa voisi pitää keskustelutuokioita ilman erityisasioita. (Hoiksia)”

” Aina on kehitettävää puolin ja toisin, avoimuutta ja rehellisyyttä kannattaa pohtia”

Avoin keskustelu (n.66,6 %). Vanhempien 3 ilmaisusta 2 käsitteli avointa keskustelua. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Hoitajat voisivat olla vieläkin avoimempia kertoessaan kuinka lapsen päivä on mennyt.”

”Puuttua enemmän lasten sanalliseen ilmaisuun toisia kohtaan (negatiiviseen).”

Perheiden yksilöllinen huomioiminen (50 %). Työntekijöiden 8 ilmaisusta 4 käsitteli perheiden yksilöllistä huomioimista. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Vielä enemmän voisimme miettiä yksittäisen perheen toiveita. Kaikkia ei voida toteuttaa, mutta jos voi niin... tarviiko kaikkien olla samanlaisia?”

”Huomioida paremmin, että molemmat vanhemmat osallistuisivat keskusteluihin yms. usein vain toinen pääsee. Tiedonkulku perheen sisällä voi jäädä ohueksi, jos vain toinen on aktiivisesti mukana. Perheiden tukeminen tätä kautta, että molemmat vanhemmat sitoutuu.”

Perheiden yksilöllinen huomioiminen (n.33,3 %). Vanhempien 3 ilmaisusta 1 käsitteli perheiden yksilöllistä huomioimista. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Uusien vanhempien tullessa asiakkaiksi voisi vielä enemmän olla yhteydenpitoa/keskustelua mm. siitä että ollaan avoimia mikäli ongelmia tulee ja pk:n väki auttaa ja tukee tarvittaessa”

Vaikuttamismahdollisuudet (12,5 %). Työntekijöiden 8 ilmaisusta 1 käsitteli vaikuttamismahdollisuuksia vastauksissa. Tyypillinen työntekijöiden ilmaisu oli:

”Enemmän vielä antaa tietoa vanhemmille pk:n toiminnasta, tavoitteista ym. voivat silloin ottaa asiaan paremmin kantaa/ ja ehkä ideoitakin”.

Vanhempien ilmaisuissa ei käsitelty vaikuttamismahdollisuuksia.

Lisäksi työntekijöiden vastauksissa oli yksi: ”en osaa sanoa” kommentti, joka on jätetty teemajaon ulkopuolelle.

Kysymyksessä, mitä kehitettävää kasvatuskumppanuudessa on ja miten kehittäisit sitä, oli eroja vanhempien ja työntekijöiden vastausten välillä. Toisaalta vastauksia on tässä kysymyksessä aika hankala vertailla, sillä vanhempien vastauksissa oli vain kolme eri ilmaisua kasvatuskumppanuuden kehittämisestä.

4.3 Kysymykset päivähoidon prosessitekijöistä

Tässä osuudessa avataan kyselylomakkeen (liite 2) kysymyksiä päivähoidon prosessitekijöistä (ks. 1.6). Kysymykset käsittelevät aikuisen ja lapsen vuorovaikutusta päivähoidossa.

4.3.1 Kuinka tyytyväinen olet henkilökunnan ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen päiväkodissa?

Kysymyksen, kuinka tyytyväinen olet henkilökunnan ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen päiväkodissa, vastaukset on jaettu vastausvaihtoehtojen mukaisesti.

Kuvio 8. Työntekijöiden ja vanhempien vastausten jakautuminen kysymyksessä kuinka tyytyväinen olet henkilökunnan ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen päiväkodissa.

Kummassakaan vastaajaryhmissä yksikään vastaus ei kuulunut vastausvaihtoehtoihin: todella tyytymätön, tyytymätön tai ei tyytyväinen eikä tyytymätön. Työntekijöistä 6 (kuusi) vastaajaa sekä vanhemmista 3 (kolme) vastaajaa vastasi kysymyksessä vaihtoehdon tyytyväinen. Työntekijöistä 2 (kaksi) vastaajaa sekä vanhemmista 4 (neljä) vastaajaa valitsivat kysymykseen vastausvaihtoehdon todella tyytyväinen. Työntekijöiden yleisin vastaus kysymykseen on tyytyväinen ja vanhemmilla todella tyytyväinen.

Näistä vastauksista voidaan päätellä, että molemmat vastaajaryhmät ovat tyytyväisiä lapsen ja aikuisen väliseen vuorovaikutukseen päiväkodissa, sillä kukaan ei vastannut olevansa tyytymätön tai ei tyytymätön eikä tyytyväinen kohtaan. Vanhemmat olivat kysymyksessä hieman työntekijöitä tyytyväisempiä, sillä työntekijöiden vastauksissa yleisin vastaus oli tyytyväinen kuin taas vanhemmilla todella tyytyväinen.

4.3.2 Mikä lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on hyvää päiväkodissa?

Työntekijöiden vastauksissa oli löydettävissä 18 (kahdeksantoista) eri ilmaisua ja vanhempien vastauksissa 10 (kymmenen) ilmaisua aikuisen ja lapsen välisestä vuorovaikutuksesta päiväkodissa (ks. kuvio 9). Prosenttimäärät teemoittain on saatu jakamalla molemmissa vastaajaryhmissä kunkin teeman saama ilmaisujen määrä, kysymykseen tulleiden ilmaisujen kokonaismäärällä. Tekstissä jokainen teema on avattu ensin työntekijöiden ja sen jälkeen vanhempien osalta.

Kuvio 9. Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mikä lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on hyvää päiväkodissa.

Arjen kohtaamiset (n.16,6 %). Työntekijöiden 18 ilmaisusta 3 käsitteli arjen kohtaamisia. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Joka päivä ainakin omassa ryhmässä ehtii kommunikoida ihan jokaisen lapsen kanssa.”

”Syliä löytyy sitä tarvitsevalle, myös rajoja, tarpeen mukaan tiukkojakin”

Arjen kohtaamiset (40 %). Vanhempien 10 ilmaisusta 4 käsitteli arjenkohtaamisia. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Lapset uskaltavat luottaa hoitajiin ja jäävät heidän seuraan/syliin aamuisin mielellään”

”Joka aamu lapsi huomioidaan päiväkotiin tultaessa tervetuloa”

Lapsilähtöisyys (n.33,3 %). Työntekijöiden 18 ilmaisusta 6 käsitteli lapsilähtöisyyttä. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Lapset kohdataan tasavertaisena”

”Lapsi on meidän työssä numero 1”

Lapsilähtöisyys (30 %). Vanhempien 10 ilmaisusta 3 käsitteli lapsilähtöisyyttä. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Lasta kohdellaan omana itsenään”

”Lasta selvästi kuunnellaan ja annetaan lapselle aikaa ja huomiota”

Toimintatavat (n. 27,7 %). Työntekijöiden 18 ilmaisusta 5 käsitteli toimintatapoja. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Apuvälineiden käyttö vuorovaikutustilanteissa esim viittomat ja kuvat.”

”Pienryhmätoiminta”

Toimintatavat (10 %). Vanhempien 10 ilmaisusta 1 käsitteli toimintatapoja. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Osaavat ammattitaitoisesti toimia”

Arvot (n.22,2 %). Työntekijöiden 18 ilmaisusta 4 käsitteli arvoja. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Lasta kunnioittava asenne”

”Sallivuus”

Arvot (20 %). Vanhempien 10 ilmaisusta 2 käsitteli arvoja. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Se on aitoa”

”Lapset oppivat oikean ja väärän”

Työntekijöiden ja vanhempien vastausten teemojen jakautumisprosentit olivat samansuuntaisia osittain. Vanhempien vastauksissa arjenkohtaamiset keräsi enemmän ilmaisuja kuin työntekijöillä, mutta työntekijät korostivat vastauksissaan enemmän toimintatapojen teemaa.

4.3.3 Mitä kehitettävää mielestäsi lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on ja miten sitä kehittäisit?

Työntekijöiden vastauksissa oli löydettävissä 6 (kuusi) eri ilmaisua ja vanhempien vastauksissa 2 (kaksi) ilmaisua lapsen ja aikuisen välisen vuorovaikutuksen kehittämisestä päiväkodissa (ks. kuvio 10). Prosenttimäärät teemoittain on saatu jakamalla molemmissa vastaajaryhmissä kunkin teeman saama ilmaisujen määrä, kysymykseen tulleiden ilmaisujen kokonaismäärällä. Tekstissä jokainen teema on avattu ensin työntekijöiden ja sen jälkeen vanhempien osalta.

Kuvio 10. Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä kehitettävää mielestäsi lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on ja miten sitä kehittäisit.

Aikaa kohtaamisiin (37,5 %). Työntekijöiden 16 ilmaisusta 6 käsitteli teemaa aikaa kohtaamisiin. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Väärinymmärrysten välttäminen. Kuuntele lasta loppuun asti, älä muodosta omaa mielipidettäsi jo puolivälissä. Oma näkökanta saattaa muuttua.”

”Muistaa rauhoittaa tilanne, ei kiireen tuntua”

Aikaa kohtaamisiin (50 %). Vanhempien 2 ilmaisusta 1 käsitteli teemaa aikaa kohtaamisiin. Tyypillinen vanhempien ilmaisu oli:

”Hoitajat voisivat kuunnella lasta enemmän ”hänenä itsenään””

Ei tarvitse kehittää (50 %). Vanhempien 2 ilmaisusta 1 käsitteli teemaa ei tarvitse kehittää. Tyypillinen vanhempien ilmaisu oli:

”Ei tarvitse”

Ei tarvitse kehittää teema ei näkynyt yhdessäkään työntekijöiden vastauksessa.

Tasa-arvoinen kohtelu (25 %). Työntekijöiden 16 ilmaisusta 4 käsitteli tasa-arvoista kohtelua. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Ehkä erityistä tukea tarvitsevat voitaisiin kohdata vielä huomioon ottavammin, korostamatta tuentarvetta liikaa, vaan suhtautumalla tasavertaisemmin. (Taustalla tieto, sitä hyödyntäen)”

”Pyritään kannustamaan lapsia leikkimään keskenään. Poikia ei ohjata ”poikien leikkeihin”/tyttöjä ”tyttöjen leikkeihin””

Vanhempien vastauksista ei yksikään koskenut tasa-arvoista kohtelua.

Ryhmäkokoa (25 %). Työntekijöiden 16 ilmaisusta 4 käsitteli ryhmäkokoa. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Vielä enemmän pienryhmätoimintaa, jossa tulee luonnollisesti enemmän vuorovaikutusta.”

”Pienemmän lapsiryhmät ehdottomasti!”

”Riittävä määrä aikuisia ryhmään, että voi kohdata lapsen tarpeet paremmin”

Vanhempien vastauksista ei yksikään koskenut ryhmäkokoa.

Säännöt ja tavoitteet (12,5 %). Työntekijöiden 16 ilmaisusta 2 käsitteli sääntöjä ja tavoitteita. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Aikuisen kunnioittamisen nostaisin takaisin tavoitteeksi--tietysti aikuisen on oltava kunnioituksen arvoinen”

”Yhteiset säännöt tiiminkesken. Ei niin, että toinen kieltää ja toinen lupaa. Joskus ei ole ehtinyt työkaverin kanssa puhua ja silloin tapahtuu näin.”

Vanhempien vastauksista ei yksikään koskenut sääntöjä ja tavoitteita.

Työntekijöiden vastauksissa kehittämiskohteista oli toisaalta samanlaisia aiheita kuin vuorovaikutuksen hyvissä puolissa (ks. 3.3.2). Vastauksista voisi tulkita, että esimerkiksi tasa-arvo toteutuu joiltain osin hyvin ja sitä pidetään niin tärkeänä, että sitä pitää kehittää vielä lisää. Samoin ryhmäkokoa ja arjenkohtaamisia pidetään vahvuuksina, mutta toisaalta niissä on vastaajin mukaan vielä silti kehittämistä esimerkiksi antaa aikaa lapsille ja vielä pienimmät ryhmäkoot.

4.4 Kysymykset päivähoidon vaikuttavuus tekijöistä

Tässä osuudessa tullaan käsittelemään kyselylomakkeen (liite 2) kysymyksiä 10-12, jotka koskevat päivähoidon vaikuttavuustekijöitä (ks. 1.7).

4.4.1 Miten tyytyväisiä ajattelet lasten olevan päiväkotiin?

Kysymyksen, miten tyytyväisiä ajattelet lasten olevan päiväkotiin, vastaukset on jaettu vastausvaihtoehtojen mukaisesti (ks. kuvio 11).

Kuvio 11. Työntekijöiden ja vanhempien vastausten jakautuminen kysymyksessä kuinka tyytyväisiä ajattelet lasten olevan päiväkotiin.

Kummastakaan vastaajaryhmästä kukaan ei vastannut vastausvaihtoehtoja todella tyytymätön, tyytymätön tai ei tyytyväinen eikä tyytymätön. Työntekijöistä 6 (kuusi) vastasi vaihtoehdon tyytyväinen sekä vanhemmista 3 (kolme) valitsi vaihtoehdon tyytyväinen. Työntekijöistä 2 (kaksi) sekä vanhemmista 4 (neljä) valitsivat vastausvaihtoehdon todella tyytyväinen. Työntekijöiden yleisin vastausvaihtoehto kysymykseen oli tyytyväinen sekä vanhemmilla yleisin vastausvaihtoehto oli todella tyytyväinen. Työntekijät ovat odotuksissaan hieman pessimistisempiä, sillä heidän yleisin vastaus kysymykseen on tyytyväinen.

Kaiken kaikkiaan vastausten perusteella voidaan olettaa, että lasten uskotaan olevan vähintään tyytyväisiä päiväkotiin.

4.4.2 Mihin uskot lasten olevan tyytyväisiä päiväkodissa?

Työntekijöiden vastauksissa oli löydettävissä 32 (kolmekymmentäkaksi) eri ilmaisua ja vanhempien vastauksissa 22 (kaksikymmentäkaksi) ilmaisua siitä mihin vastaajat uskovat lasten olevan tyytyväisiä päiväkodissa (ks. kuvio 12). Prosenttimäärät teemoittain on saatu jakamalla molemmissa vastaajaryhmissä kunkin teeman saama ilmaisujen määrä, kysymykseen tulleiden ilmaisujen kokonaismäärällä. Tekstissä jokainen teema on avattu ensin työntekijöiden ja sen jälkeen vanhempien osalta.

Kuvio 12. Työntekijöiden ja vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mihin uskot lasten olevan tyytyväisiä päiväkodissa.

Monipuolinen toiminta (50 %). Työntekijöiden 32 ilmaisusta 16 käsitteli monipuolista toimintaa. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Monipuolinen toiminta”

”Sisällä enemmän ohjattua toimintaa, ulkona vapaampaa leikkiä”

”Leikki, askartelu/erilaiset toiminnot”

Monipuolinen toiminta (n. 45,45 %). Vanhempien 22 ilmaisusta 10 käsitteli monipuolista toimintaa. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Tarhassa myös paljon erilaisia leluja ja pelejä.”

”Päivissä on hyvä ja selkeä rytmi”

”On kaikenlaisia leikkejä ja kivoja retkiä”

”Tarpeeksi virikkeitä”

Turvallisuus (n.29,8 %). Työntekijöiden 32 ilmaisusta 7 käsitteli turvallisuutta. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Meidän osastolla on aikuiset olleet tosi vähän poissa”

”Turvalliset aikuiset”

”Syliin pääsee aina”

Turvallisuus (n. 38,2 %). Vanhempien 22 ilmaisusta 7 käsitteli turvallisuutta. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Tykkäävät hoitajista”

”Turvallisuuteen”

”Pieni ryhmä”

Ruoka (n.15,6 %). Työntekijöiden 32 ilmaisusta 5 käsitteli ruokaa. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Hyvä ruoka maistuu”

Ruoka ei ollut mainittuna yhdessäkään vanhempien ilmaisussa.

Kaverit (n. 9 %). Työntekijöiden 32 ilmaisusta 3 käsitteli kavereita.

Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Hyviä kavereita”

”Kavereita on jokaisella”

Kaverit (n. 18,1 %). Vanhempien 22 ilmaisusta 4 käsitteli kavereita. Tyypillisin vanhempien ilmaisu oli:

”On kavereita”

Muu (n.3,1%). Työntekijöiden 32 ilmaisusta 1 käsitteli teemaa muu. Tyypillisin työntekijöiden ilmaisu oli:

” Pitäisi kysyä lapsilta tarkemmin”.

Muu (n. 4,5 %). Vanhempien 22 ilmaisusta 1 käsitteli teemaa muu. Tyypillisin vanhempien vastaus oli:

” (Entinen päiväkotilainen nyk. koululainen muisteli: 1. hyvä asia eräs hoitaja <3 2. Metsäretket 3. kerrossängyt 4. eskarin tehtäväkirjat.) Äidin mielestä mm. omanikäinen seura”

Vanhempien ja työntekijöiden vastausten teemat ja esiin nostamat tyytyväisyyden kohteet ovat hyvin samansuuntaisia. Yhtenä eroavaisuutena työntekijät mainitsivat useissa vastauksissa, että uskovat lasten olevan tyytyväisiä päiväkodin ruokaan, kun taas vanhemmista ei yksikään maininnut ruokaa. Merkittävimpänä tyytyväisyydenkohteena voidaan pitää monipuolista toimintaa, sillä molemmat vastaaja ryhmät käyttivät siitä niin paljon erilaisia ilmaisuja.

4.4.3 Mitä asioita voisi kehittää ja miten, että lapset olisivat tyytyväisempiä päiväkotiin?

Tässä tutkimuslomakkeen (liite 2) kysymyksessä 12 (kaksitoista) vanhempien ja työntekijöiden vastaukset erosivat niin paljon toisistaan, että niistä ei voi luoda sellaisia teemoja, jotka olisivat yhteiset molemmille (ks. kuvio 13). Työntekijöiden vastauksissa oli löydettävissä 11 (yksitoista) eri ilmaisua ja vanhempien vastauksissa 6 (kuusi) ilmaisua siitä kuinka päiväkotia tulisi kehittää, että lapset olisivat siihen tyytyväisempiä. Prosenttimäärät teemoittain on saatu jakamalla molemmissa vastaajaryhmissä kunkin teeman saama ilmaisujen määrä, kysymykseen tulleiden ilmaisujen kokonaismäärällä. Tekstissä jokainen teema on avattu ensin työntekijöiden ja sen jälkeen vanhempien osalta.

Kuvio 13. Työntekijöiden ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä asioita voisi kehittää ja miten, että lapset olisivat tyytyväisempiä päiväkotiin.

Ei kehitettävää (n. 27,27 %). Työntekijöiden 11 ilmaisusta 3 käsitteli sekalaisia. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Lapset tyytyvät loppujen lopuksi vähään ja parasta on, että aikuinen ehtii huomioida lapsen tarpeet”

”Lapsen mukaan mitään huonoa ei päiväkodissa ole”

Ajankäyttö (n. 27,3 %). Työntekijöiden 11 ilmaisusta 3 käsitteli ajankäyttöä. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Pois turha kiire, jota me aikuiset voimme alkaa harjoittelemaan. ”

”Enempi aikaa lapselle, huomata lapset henkilökohtaisesti”

Lapsilähtöisyys (n. 27,3 %). Työntekijöiden 11 ilmaisusta 3 käsitteli lapsilähtöisyyttä. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Ehkä suunnitelmissa ottaa lapsilähtöisyyttä huomioon enemmän. Kysyä ja jutella lasten kanssa miten ja mitä he toivoisivat”

”Vielä enemmän kysyä lapsilta ideoita ja ottaa heitä suunnittelemaan enemmän. esim toivelauluja, askarteluideoita, teemoja ei niin aikuisjohtoista vaan lapsilähtöistä toimintaa pedagogisissa rajoissa tietysti.”

Muu (n. 18,18 %). Työntekijöiden 11 ilmaisusta 2 käsitteli teemaa muu. Tyypillisimmät työntekijöiden ilmaisut olivat:

”Tosi laaja asia pohdittavaksi!”

””pitäis olla tunnelmaa” vastasi eräs lapsi””

Koska työntekijöiden ja vanhempien vastaukset erosivat toisistaan teemoiltaan todella paljon, on ne jaettu keskenään erilaisiin teemoihin (ks. kuvio 14).

Kuvio 14. Vanhempien ilmaisujen jakautuminen teemoittain kysymyksessä mitä asioita voisi kehittää ja miten, että lapset olisivat tyytyväisempiä päiväkotiin.

Henkilökunta (50 %). Vanhempien 6 ilmaisusta 3 käsitteli henkilökuntaa. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Nuoria harjoittelijoita, leikittäjiä useammin päiväkotiin”

”Ennen kaikkea miespuolisia hoitajia lapsille, sillä monessa perheessä ei ole ”miehen mallia””

”Hoitajien pitäisi puuttua ajoissa lasten haukkumiseen toisia kohtaan”

Ruoka (n. 33,3 %). Vanhempien 6 ilmaisusta 2 käsitteli ruokaa. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Edes yhtenä aamuna voisi olla muuta kuin puuroa”

”Toiveruokapäiviä joskus”

Ryhmäkoko (n. 16,6 %). Vanhempien 6 ilmaisusta 1 käsitteli ryhmäkoko.. Tyypillisimmät vanhempien ilmaisut olivat:

”Ryhmäkoko on hyvä (12 henkeä)”

Vanhempien ja työntekijöiden vastaukset erosivat teemoiltaan paljon, mutta niistä käy ilmi molempien vastaajaryhmien toiveet sekä eroavaisuudet. Vastauksissa näkyy selvästi vastaajaryhmän eri katsontakannat.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Tällä tutkimuksella haluttiin selvittää erään vaasalaisen päiväkodin työntekijöiden ja vanhempien mielipiteitä, kuinka tyytyväisiä he ovat päiväkodin eri osa-alueisiin, mihin he ovat tyytyväisiä ja mitä voisi kehittää. Tavoitteena työssä oli selvittää myös eroavatko työntekijöiden ja vanhempien mielipiteet toisistaan.

Tutkimuksessa työntekijöiden vastausprosentti oli noin 53,3 sekä vanhempien vastausprosentti 16,3, joten tutkimustulokset eivät ole kata koko henkilökunnan tai vanhempien mielipiteitä. Näin ollen tutkimuksen tulokset ja johtopäätökset ovat vain suuntaa antavia, erityisesti vanhempien kohdalla, jossa vastausprosentti jäi kovin pieneksi.

Tutkimuksen tarkoitus oli selvittää kuinka tyytyväisiä vastaajat ovat päivähoidon eri osa-alueisiin. Jokaiseen kysymykseen, jossa mitattiin tyytyväisyyttä, yleisin vastaus oli molemmissa vastaajaryhmissä vähintään tyytyväinen. Esimerkiksi kysymyksessä kuinka tyytyväinen olet päiväkodin ulko- ja sisätiloihin, vanhempien ja työntekijöiden yleisin vastaus oli sama tyytyväinen. Eroavaisuuden vastauksissa teki se, että kaksi työntekijää valitsivat vaihtoehdon, ei tyytyväinen eikä tyytymätön sekä yksi vanhempi vaihtoehdon todella tyytyväinen. Yleisin vastaus oli molemmilla vastaajaryhmillä sama, mutta työntekijöillä hajontaa syntyi negatiiviseen suuntaan kun taas vanhempien kokemus oli positiivisempaa. Sama suunta näkyi kaikissa kuinka tyytyväinen olet kysymyksissä, mutta ei aivan yhtä selkeänä. Työntekijät olivat vastauksissaan siis vähemmän tyytyväisiä kuin vanhemmat, mutta kuitenkin pääosin heilläkin vastaukset tyytyväinen tai todella tyytyväinen. Huomiota herätti tutkimuksessa, että yksikään vastaaja ei vastannut todella tyytymätön tai tyytymätön yhteenkään kysymykseen.

Kyselyssä suurin osa kysymyksistä toteutettiin avoimina kysymyksinä, joiden vastaukset jaettiin teemoihin. Teemat olivat samat sekä työntekijöiden että vanhempien kysymysten jaottelussa, paitsi viimeisessä kysymyksessä, jossa kysyttiin mitä asioita voisi kehittää ja miten, että lapset olisivat tyytyväisempiä

päiväkotiin. Koska vanhempien ja työntekijöiden vastaukset olivat jaettavissa samoihin teemoihin, voidaan olettaa, että avoimet kysymykset mihin olet tyytyväinen sekä mitä voisi kehittää, vastaukset ovat samansuuntaisia. Vaikka teemat ovat samat, painotukset voivat vanhemmilla ja työntekijöillä olla erilaisia. Esimerkiksi kysymyksessä 5 (viisi) mikä päiväkodin kasvatuskumppanuudessa toimii mielestäsi hyvin, teemat ovat samat, mutta eri teemojen osuudet vaihtelevat työntekijöillä ja vanhemmilla. Esimerkiksi työntekijöiden vastauksissa vasukeskustelut sekä omahoitajuus ja kotikäynnit saivat paljon suuremmat osuuden vastauksissa työntekijöiltä kuin vanhemmilta. Vanhempien vastauksista eniten vastauksia sai teema päivittäiset kuulumiset. Vastauksista voisi vetää johtopäätöksen, että vasukeskustelut sekä omahoitajuus ja kotikäynnit näyttelevät merkittävää osaa työntekijät työssä, mutta vanhemmat kiinnittävät enemmän huomiota päivittäisiin kohtaamisiin.

Vastauksissa käy myös ilmi joitain yksittäisiä teemoja, jotka työntekijät nostavat esiin, mutta kukaan vanhempi ei ole ilmaissut tai toisin päin. Esimerkiksi työntekijät vastauksissaan uskoivat lasten olevan päiväkodissa tyytyväisiä ruokaan, mutta vanhemmista kukaan ei maininnut sitä.

Yleisesti voidaan todeta, että tutkimuksen vastaukset vastasivat tutkimusongelmaan. Vastaukset kertoivat kuinka tyytyväisiä vastaajat ovat päivähoiton laadun eri osa-alueisiin tällä hetkellä sekä mihin osa-alueisiin he ovat tyytyväisiä ja mitä haluavat kehitettävän.

Tutkimuksen eettisyydessä on löydettävissä kaksi eri ongelmaa, tutkijan vastuu aineistosta sekä eettisyys tiedonhankinnassa ja tutkittavien suojan liittyvissä kysymyksissä (KvaliMOTV 2014 b). Tämän määritelmän valossa voidaan todeta, että molemmat eettisyyden ongelmat ovat tässä tutkimuksessa ratkaistu siten, että tutkimus on eettisesti oikein. Tutkija on käyttänyt aineistoa objektiivisesti sekä tutkittavien henkilöiden sekä päiväkodin tiedot on pidetty salassa. Myös tiedon keruu toteutui anonyymisti.

Validiteetillä tarkoitetaan sitä, että tutkimus on perusteellisesti tehty ja sen tulokset ja päätelmät ovat oikeita (KvaliMOTV 2014 c). Tässä tutkimuksessa validiteetti toteutui osittain. Tutkimuksen vastaajamäärä jäi pieniksi, joten voidaan todeta, että tutkimuksen vastaajamäärän suhteen tutkimus ei ole ollut perusteellinen. Validiteetti kuitenkin toteutui vastausten pohjalta saatujen tulosten ja johtopäätösten osalta.

Jatkotutkimusideana voisi selvittää tyytyväisyyttä eri osa-alueisiin lasten näkökulmasta. Tässä tutkimuksessa selvitettiin jo vanhempien sekä työntekijöiden tyytyväisyyttä, joten seuraavaksi voisi tutkia mihin lapsen ovat tyytyväisiä ja mitä he toivoisivat enemmän.

6 POHDINTA

Opinnäytetyön aiheen löytäminen oli opinnäytetyön haasteellisin osuus. Lopulta idea tuli eräältä opettajalta, joka näytti tässä opinnäytetyössä teoriapohjana käytettyä laadunhallintamallia. Koska malli oli erittäin laaja, oli aihetta hiottava ja rajattava vielä useita kertoja ohjaajan kanssa. Oli helpotus, kun tutkimuslomakkeet vihdoin lähtivät päiväkotiin jakoon, sillä ennen opinnäytetyön tekemistä en milloinkaan ollut kuvitellut lomakkeen tekemisenkin olevan noin aikaa vievää. Parasta opinnäytetyön tekemisessä oli aineiston analysointi, jolloin konkreettisesti sai tehdä tutkimustyötä. Jos saisin palata ajassa vuoden taakse päin ja tehdä asiat toisin, siirtäisin tutkimuksen aineistonkeruun aikaisempaan ajankohtaan. Tutkimuksen aineiston keräys tapahtui vasta toukokuun lopulla, jolloin työntekijät ja vanhemmat eivät välttämättä enää olleet valmiita vastaamaan kyselyyn.

Tutkimus ja opinnäytetyö ovat opettaneet minulle paljon sellaista, jota tulen tulevaisuudessa työelämässä tarvitsemaan. Esimerkiksi tutkimuksen tulokset antoivat minulle monia näkökohtia ja teemoja joihin tulevaisuudessa omassa työssäni tulee kiinnittää huomiota. Tällainen teema on esimerkiksi se kuinka vanhemmat näkevät esimerkiksi kasvatuskumppanuuden hieman eri tavalla kuin työntekijät. Toivon, että opinnäytetyöstäni olisi hyötyä myös päiväkodille, jossa tutkimus tehtiin.

7 LÄHTEET

Hansson, J 2009. Små barn kan! Vesterås. Forma publishing group AB.

Hujala, E; Fonsen, E 2012. Varhaiskasvatuksen laadunarviointi ja pedagoginen kehittäminen. 312- 327. Teoksessa Varhaiskasvatuksen käsikirja. Toim. Hujala, E; Turja, L. Juva. PS-kustannus.

Hujala, E; Puroila, A-M; Parrila, S& Nivala, V. 2007. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Hyvinkää. Edufin.

Kanninen, K; Sigfrids, A 2012. Tunne minut! Tunne ja turvataidot lapsen silmin. Juva. PS-kustannus.

Kaskela, M; Kekkonen, M. 2006. Kasvatuskumppanuus kannattelee lasta. Vaajakoski. Gummerruskirjapaino Oy.

Koivunen, P-L. 2009. Hyvä päivähoito. Työkaluja sujuvaan arkeen. Juva. PS-kustannus

Koppa 2014 a. Laadullinen tutkimus. Viitattu 5.10.2014.
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Koppa 2014 b. Määrällinen tutkimus. Viitattu 28.10.2014
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/maarallinen-tutkimus>

Kuntatyönantaja 2014. Viitattu 24.8.2014.
<http://www.kuntatyönantajat.fi/fi/kuntatyönantajana/ammattit/paivahoito/koulutus/Sivut/default.aspx>

Kupila, P 2012. Varhaiskasvatuksen asiantuntijuus oppivassa työyhteisössä. 300-311. 327. Teoksessa Varhaiskasvatuksen käsikirja. Toim. Hujala, E; Turja, L. Juva. PS-kustannus.

KvaliMOTV 2014 a. Aineisto ja teorialähtöisyys. Viitattu 1.5.2014.
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_3_2_3.html

KvaliMOTV 2014 b. Eettiset kysymykset. Viitattu 21.10.2014
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_1.html

KvaliMOTV 2014 c. Validiteetti. Viitattu 21.10.2014
http://www.fsd.uta.fi/menetelmaopetus/kvali/L3_3_1.html

Lujala, E 2008. Suomen julkisen varhaiskasvatuksen perukiviä. 203-2014. Teoksessa Pedagogiikan palikat. Johdatus varhaiskasvatukseen ja-kehitykseen. Toim. Helenius, A& Korhonen, R. Helsinki. WSOY Oppimateriaalit Oy.

L3.6.1988/486. Asetus lasten päivähoidosta. Säädospankki Finlex. Viitattu 30.8.2014.<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>

L16.6.1995/882. Asetus lasten päivähoidosta. Säädospankki Finlex. Viitattu 30.8.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>

L21.8.1992/806. Asetus lasten päivähoidosta. Säädospankki Finlex. Viitattu 30.8.2014. <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1973/19730239>

L29.4.2005/608. Laki sosiaalihuollon henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista. Säädospankki Finlex. Viitattu 30.8.2014.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2005/20050272>

Lapsiasiavaltuutettu 2009. Viitattu 30.8.2014.
<http://www.lapsiasia.fi/nyt/tiedotteet/tiedote/-/view/1398514>

Nummenmaa, A R. 2006.Kasvattajien yhteisö ja kasvatuskulttuuri. 19-33. Teoksessa Kasvatusvuorovaikutus. Toim. Karila, K; Alasuutari, M; Hännikäinen, M; Nummenmaa, A R, Rasku-Puttonen, H. Vaajakoski. Gummerrus kirjapaino Oy.

OECD 2010. Viitattu 23.10.2014 <http://www.oecd.org/els/soc/37864559.pdf>

Suhonen, E. 2006. Parasta aikaa päiväkodissa. Lastentarhanopettajaliiton julkaisu.

THL 2014 a. Varhaiskasvatus. Viitattu 10.9.2014
http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/palvelut/varhaiskasvatuspalvelut

THL 2014 b. Kasvatuskumppanuus. Viitattu 20.5.2014.
http://www.thl.fi/fi_FI/web/kasvunkumppanit-fi/tyon/menetelmat/kasvatuskumppanuus

Turja, L. 2012. Lapset laadun määrittäjinä ja arvioijina. 9-30. Teoksessa Arvioidaan yhdessä. Toim. Kupila,P. Tampere. Tammer-paino Oy.

Vaasan varhaiskasvatussuunnitelma 2005. Viitattu 30.8.2014.

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2005. STAKES. Saarijärvi. Gummerrus kirjapaino OY

Liite 1

Hyvät [REDACTED] päiväkodin vanhemmat ja työntekijät,

Olettekin saattaneet nähdä minut [REDACTED] aikana opiskelijana [REDACTED] päiväkodissa, jossa olen tehnyt sosionomiopintoihin kuuluvaa harjoittelua. Teen opinnäytetyötäni yhteistyössä [REDACTED] päiväkodin kanssa. Opinnäytetyö tutkii ja vertailee vanhempien ja työntekijöiden mielipiteitä siitä, miten tyytyväisiä te olette päivähoidon eri osa-alueisiin ja mitä te haluaisitte päiväkodissa kehittää. Vastaukset antavat arvokasta tietoa siitä, mihin suuntaan toimintaa tulisi teidän mielestänne kehittää. Kyselylomakkeen kysymykset ovat luotu Eeva Hujalan (1995) luomaa laadunarviointimallia käyttäen.

Tutkimuslomakkeeseen ei tarvitse laittaa nimeä, joten tutkimus on nimetön. Kyselylomakkeet tulevat vain minun sekä opinnäytetyötäni ohjaavan opettajan nähtäviksi. Lomakkeet hävitetään asianmukaisesti opinnäytetyön valmistuttua. Valmis opinnäytetyö julkaistaan minun nimelläni vuoden 2014 loppuun mennessä osoitteessa www.theseus.fi.

Vastausaikaa kyselyyn on 30.5 saakka. Vanhemmat saavat palauttaa kyselylomakkeen omalle osastolle. Henkilökunnan lomakkeet voi palauttaa 30.5 mennessä samaan laatikkoon, joka on tuotu päiväkotiin vanhempien vastauksia varten.

Iso kiitos mielenkiinnostanne!

Terveisin

Sanni Tuomiahö

Liite 2

Merkitse kumpaan vastaajaryhmään kuulut

Lapseni on [REDACTED] päiväkodissa
Kuulun päiväkodin henkilökuntaan

Rastita se vaihtoehto, joka kuvaa asennettasi parhaiten tällä hetkellä. Tämän jälkeen on kaksi avointa kysymystä, johon toivon, että vastaisit.

1. Kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodin ulko- ja sisätiloihin?

Erittäin tyytymätön	Tyytymätön	Ei tyytymätön eikä tyytyväinen	Tyytyväinen	Todella tyytyväinen
1	2	3	4	5

2. Mikä päiväkodin ulko- ja sisätiloissa toimii mielestäsi hyvin?

3. Mitä kehitettävää mielestäsi päiväkodin ulko- ja sisätiloissa on ja miten niitä voisi kehittää?

Liite 2

Rastita se vaihtoehto, joka kuvaa asennettasi parhaiten tällä hetkellä. Tämä [REDACTED] aksii avointa kysymystä, johon toivon, että vastaisit.

4. Kuinka tyytyväinen olet tällä hetkellä päiväkodissa käytävään kasvatuskumppanuuteen?

"Varhaiskasvatuksessa kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista toimia yhdessä lasten kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemiseksi" (THL 2014).

Erittäin tyytymätön	Tyytymätön	Ei tyytymätön eikä tyytyväinen	Tyytyväinen	Todella tyytyväinen
1	2	3	4	5

5. Mikä päiväkodin kasvatuskumppanuudessa toimii mielestäsi hyvin?

6. Mitä kehitettävää mielestäsi kasvatuskumppanuudessa on ja miten sitä voisi kehittää?

Liite 2

Rastita se vaihtoehto, joka kuvaa asennettasi parhaiten tällä hetkellä. Tämän jälkeen on kaksi avointa kysymystä, johon toivon, että vastaisit.

7 Miten tyytyväinen olet henkilökunnan ja lapsen väliseen vuorovaikutukseen päiväkodissa?

Erittäin tyytymätön	Tyytymätön	Ei tyytymätön eikä tyytyväinen	Tyytyväinen	Todella tyytyväinen
1	2	3	4	5

8. Mikä lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on hyvää [REDACTED] päiväkodissa?

9. Mitä kehitettävää mielestäsi lapsen ja aikuisen välisessä vuorovaikutuksessa on ja miten kehittäisit sitä?

Liite 2

Rastita se vaihtoehto, joka kuvaa asennettasi parhaiten tällä hetkellä. Tämän jälkeen on kaksi avointa kysymystä, johon toivon, että vastaisit.

10. Miten tyytyväisiä ajattelet lasten olevan päiväkotiin?

Erittäin tyytymätön	Tyytymätön	Ei tyytymätön eikä tyytyväinen	Tyytyväinen	Todella tyytyväinen
1	2	3	4	5

11. Mihin asioihin lapset ovat tyytyväisiä päiväkodissa?

12. Mitä asioita voisi kehittää ja miten, että lapset olisivat tyytyväisempiä päiväkotiin?

KIITOS VASTAUKSISTASI!

Liite 3

TUTKIMUSLUPAHAKEMUS

TUTKIMUKSEN TEKIJÄ

Sukunimi Tuomiahho	Etunimet Sanni
Osoite	
Puhelin	Sähköpostiosoite
Muut tekijät Suku- ja etunimi	
Tutkimuslaitos, oppilaitos tai muu yhteisö, nimi Vaasan Ammattikorkeakoulu/ Sosiaalialan koulutusohjelma	Koulutusohjelma/suuntautumisvaihtoehto

TUTKIMUKSEN OHJAAJA(T) OPPILAITOKSESSA

Nimi Ahti Nyman	
Toimipaikka ja osoite Raastuvankatu 31	
Puhelin	Sähköpostiosoite
0207 663 519	ahti.nyman@vamk.fi
Oppiarvo ja ammatti lehtori	
Sitoudun ohjaamaan tutkimusta	
Päiväys	Allekirjoitus

TUTKIMUS

Tutkimuksen nimi Tutkimus vanhempien ja työntekijöiden asenteista ja niiden eroavaisuuksista laatukriteereiden pohjalta
Tutkimuksen taso opinnäytetyö
Tutkimuksen kohdealue sosiaali- ja terveystoimessa päiväkot

Tutkimuksen muoto kyselytutkimus	
Pääasiallinen tutkimustapa/-menetelmä Kvalitatiivinen tutkimustapa	
Yhteyshenkilö(t) sosiaali- ja terveystoimessa (Jotta tutkimuksen teko voidaan suorittaa mahdollisimman joustavasti ja ao. yksikön kannalta mielekkäästi, on tutkijan syytä jo ennen varsinaista luvanhakua ottaa yhteys tämän yksikön esimieheen tai muuhun vastaavaan henkilöön ja sopia alustavasti tutkimuslähtökohdat. Yhteyshenkilön nimi merkitään tähän)	
Nimi ja yksikkö	Puhelin ja sähköpostiosoite
Nimi ja yksikkö	Puhelin ja sähköpostiosoite
Nimi ja yksikkö	Puhelin ja sähköpostiosoite
<p>Lyhyt yhteenvedo tutkimussuunnitelmasta (tutkimuksen aihe, tarkoitus ja teoreettinen tausta, käytetty tutkimusaineisto, aineiston keruu- ja analysointitapa, tutkimuksen merkityksen arviointi, eettiset näkökohdat)</p> <p>Tässä tutkimuksessa kartoitetaan vanhempien ja työntekijöiden kokemuksia ja asenteita päivähoitosta. Vanhempien ja työntekijöiden mielipiteitä tullaan vertailemaan.</p> <p>Tutkimus toteutetaan kyselylomakkeella, jonka päätutkimustapa on kvalitatiivinen. Tutkimuslomake sisältää myös kvantitatiivisia kysymyksiä. Tutkimuksen teoreettisena taustana on Eeva Hujalan luoma laadunarviointimalli. Mallin pohjalta on luotu tutkimuksessa käytettävän kyselylomakkeen kysymykset. Aineiston keruu tapahtuu [redacted] päiväkodin ryhmien vanhemmille ja työntekijöille pois lukien esikouluryhmä. Aineiston keruu tapahtuu touko-kesäkuun 2014 aikana. Tutkimus on nimetön. Aineisto tulee vain tutkimuksen tekijän sekä ohjaavan opettajan nähtäväksi. Aineisto hävitetään asianmukaisesti opinnäytetyön valmistuttua.</p> <p>Tutkimus antaa tietoa mihin tekijöihin vanhemmat ja työntekijät ovat päivähoitossa tyytyväisiä ja mitä he haluaisivat kehittää. Tietoa voidaan hyödyntää toiminnan kehittämiseen.</p>	
Hakemuksen liitteet: Tutkimussuunnitelma	
Aineiston keruu-aika (alkaa/päättyy)	Tutkimuksen arvioitu valmistumisaika
19.5.2014-12.6.2014	21.12.2014

TUTKIJAN SITOUMUS JA ALLEKIRJOITUS

<p>Sitoudun noudattamaan ehdotonta vaitiolovelvollisuutta ja luovuttamaan korvauksetta tutkimuksesta sen valmistuttua yhden kappaleen Vaasan kaupungin sosiaali- ja terveystoimelle. Mikäli tutkimuksen teko keskeytyy, tulen ilmoittamaan siitä Vaasan kaupungin sosiaali- ja terveystoimelle.</p>	
<p>21.5.2014</p>	<p>[redacted]</p> <p>Sanni Tuomala</p>
Päiväys	Allekirjoitus ja nimen selvennys

PÄÄTÖS - BESLUT
21.5.2014

Päiväkodinjohtaja

Pykälä - Paragraf
11/2014

Dno - Dnr

Esittelijä - Fördragande

Asia - Ärende
Tutkimuslupa/Sanni Tuomiahon

Esitys - Förslag

Vaasan ammattikorkeakoulussa sosionomiksi opiskeleva Sanni Tuomiahon anoo tutkimuslupaa opinnäytetyötään varten.

Opinnäytetyön aiheena on ”Tutkimus vanhempien ja työntekijöiden asenteista ja niiden eroavaisuuksista laatuksiteoreiden pohjalta.”
Tutkimuksessa [REDACTED] päiväkodin vanhemmat sekä työntekijät saavat kyselylomakkeen avulla kertoa, kuinka tyytyväisiä he ovat päivähoiton eri osa-alueisiin ja miten he kehittäisivät epäkohtia.

Kyselytutkimus suoritetaan [REDACTED] päiväkodissa kyselykaavakkeella, joka jaetaan vanhemmille ja työntekijöille.

Anomus ja tutkimussuunnitelma ovat asiakirjoissa.

Päätös - Beslut

Tutkimuslupa myönnetään edellyttäen, että tutkimuksen aikana noudatetaan salassapitovelvollisuutta ja että valmis opinnäytetyö luovutetaan [REDACTED] päiväkodille (paperiversiona).

Allekirjoitus - Underskrift

[REDACTED]
[REDACTED] päiväkodinjohtaja

Tiedoksianto - För kännedom

Sanni Tuomiahon, Vapeopla

Otteen oikeaksi todistaa

Utdragets riktighet bestyrker